

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

(1866—1867)

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον τῆν πρώτην καὶ δεκάτην πέμπτην ἐκάστου μηνός,

ὑπὸ

Ἀριστείδου Βαμπᾶ.

15^η Ἰουνίου 1867. || Φυλλάδιον 66.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ. Ὁ Πάπ. — ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ. — ΠΟΙΗ
ΣΕΙΣ. Ὁ Παρθενών. — ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ. Φρούριον τοῦ
Καρρῆου. — ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΤΟΔ. — Λίνιγμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Ο ΚΟΜΗΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΧΡΙΣΤΟΥ.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐν Ἑλλάδι	δραχ. 6.	Μετὰ παραρτήματος . . .	δραχ. 12.
Ἐν Τουρκίᾳ	φράγ. 8.	»	φράγ. 16.
Ἐν Μελοδελαχίᾳ . . .	φλωρ. 1.	»	φλωρ. 2.

ΔΟΜΗΤΙΟΥ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΑΓΓ. ΚΑΝΑΡΙΩΤΟΥ.

ΟΔΟΣ ΧΡΥΣΟΣΦΗΛΛΙΩΤΙΣΣΗΣ,
ΑΡΙΘ. 13.

1867.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

ΟΙ προμηθεύοντες ὃ συνδρομητὰς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην προπληρώνοντας τὴν ἑτησίαν συνδρομὴν των λαμβάνουσιν ἐπὶ ἓν ἔτος αὐτὴν δωρεάν.

ΟΙ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσιν ἐγγράφως τὴν διεύθυνσιν περὶ τούτου, ἵνα γνωρίζῃ ποῦ πρέπει νὰ στέλλῃ τὰ φυλλάδια· εἰ δὲ μὴ τὰ ἀπολεσθέντα ἀναπληροῦνται ἀντὶ λεπτῶν 50 ἕκαστον.

ΟΥΔΕΙΣ τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις γίνεται συνδρομητῆς, ἀν δὲν πέμψῃ συγχρόνως τῇ αἰτήσῃ καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἑτησίας συνδρομῆς.

ΠΑΣΑ ἐπιστολὴ μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

Αἱ ἐπιστολαὶ ἐπιγράφονται οὕτω :

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδ. συγγράμ. « Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη. »

Εἰς Ἀθήνας.

Αἱ περιέχουσαι χρήματα ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ στέλλωνται ἐπὶ συστάσει.

~~~~~

Τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 6.

ΕΤΟΣ Β'. ΦΥΛΛΑΔ. 66.

15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1867.

ΠΩΠ

ΥΠΟ ΒΙΑΔΕΜΑΙΝ.

Ἡ ἀγγλικὴ ποίησις ἢ τοσοῦτον καινοπρεπῆς καὶ τοσοῦτον ἐλευθέρᾳ ἐν τῷ Σαιξπῆρ, ἢ τοσοῦτον ἐντέχνως ἀρχέτυπος ἐν τῷ Μίλτωνι, ἢ τοσοῦτον εὐχερῆς καὶ ἐνίοτε τοσοῦτον λαμπρὰ ὑπὸ τοὺς χρωσθήρας τοῦ Δράϋδεν, παρέσχε διὰ τῶν ὠραίων πονημάτων τοῦ Πώπ τὸ ὑπόδειγμα τῆς εὐφυοῦς ἐκείνης καὶ ἀξιοπρεποῦς κομψότητος, τῆς περὶ τὸ ὕφος καθαρότητος ἣτις ἀποτελεῖ τὴν καλουμένην κλασσικὴν φιλοκαλίαν, ἣτις ὑπῆρξεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἢ γαλλικὴ φιλοκαλία. Ἀφοῦ ἠσθάνθη τις τὰ ἀθάνατα προϊόντα τῆς μουσῆς τοῦ Σαιξπῆρ, ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὑπερφύεσ τῆς ἀγγλικῆς μεγαλονοίας εἰς τὸν μέγαν τοῦτον ποιητὴν τὸν αὐτογέννητον, τὸν βάρβαρον καὶ ἰσχυρὸν καθὼς ὁ αἰὼν κατὰ τὸν ὁποῖον ἔζησεν, ἀφοῦ ἐσπούδασε τὴν ποιητικὴν ἐκείνην ψυχὴν τοῦ Μίλτωνος ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ ἐνθουσιασμός ἀκαταπαύστως ὑπετρέφετο διὰ τῶν σπουδῶν καὶ τῶν ἀναμνήσεων, δύναται νὰ εὖρη εὐχαρίστησιν καὶ εἰς τὰ ἀριστουργή-

ματα τὰ ἐντέχνως διεσκευασμένα τῶν ἀτολμωτέρων ἐκείνων πνευμάτων τὰ ὀπίθᾳ διέλαμπον ἐν τῷ μέσῳ πολιτισμοῦ μάλλον προκεχωρημένου. Εἰς τὰ συγγράμματά των βλέπει τις ὄχι τὸσον τὴν προσωπικὴν μεγαλοφυΐαν ἐνὸς ἀνθρώπου ὅσον τὴν πολυμάθειαν μιᾶς ἐποχῆς· αἱ ἰδέαι των φαίνονται τεχνητὸν προϊόν τοῦ κοινωνικοῦ βίου. Ἄλλ' ἀν ἐνίοτε ἐπανακάμπτωσι πρὸς τὴν φύσιν διὰ στιγμιαίων ἀγανακτήσεων, ἀν ἔχωσι τὰς ἰδιοτροπίας φαντασίας παρενοχληθείσης ἀπὸ τὸν κόσμον, τότε ἐνδιαφέρον τι γεννιόμενον ἐκ τοῦ ἀπροσδοκίτου καὶ τοῦ καινοφανοῦς προσαρτᾶται εἰς τὰ πονήματά των τὰ ἐπεξεργασμένα μετὰ τσαύτης φροντίδος. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Πώπ ὁ κανονικώτερος τῶν Ἄγγλων ποιητῶν καὶ ἐν τούτοις ἔχων χαρακτῆρα καινοπρεπῆ.

Ὁ Πώπ (Ἀλέξανδρος) ἐγεννήθη ἐν Λονδίνῳ τὴν 22 Μαΐου 1688 ἐξ οἰκογενείας καθολικῆς ἐνθέρμου ὀπαδοῦ τῶν Στουαρτῶν. Ἀπὸ τοῦς τρεῖς ἀδελφοῦς τῆς μητρὸς του, θυγατρὸς ἐνὸς εὐπατρίδου τῆς κομητείας τοῦ Ἰόρκ, ὁ εἷς εἶχε φονευθῆ μαχόμενος ὑπὲρ τοῦ Καρόλου Α', ὁ ἄλλος εἶχε μείνει μέχρι τοῦ θανάτου του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως τούτου, ὁ δὲ ἔσχατος

μεταναστεύσας ἐν τῷ διαστήματι τῆς σφε-
ριστικῆς δικτατορίας τοῦ Κρόμβελ, εἶ-
χε γίνεαι ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ἐν Ἰσπανίᾳ.

Τὸ αὐτὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Πῶπ,
οἱ γονεῖς του ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ Λονδίνον
καὶ ἀπεσύρθησαν μακρὰν τῆς τύρβης τῶν
πραγμάτων εἰς τὸ Βενσφίλδ ἐντὸς τοῦ
δάσους τοῦ Οὐϊνδσῶρ.

Ὁ πατὴρ του ἐνασχοληθὲς πολὺν χρό-
νον εἰς τραπεζητικὰ ἢ ἐμπορικὰ ἔργα, ἐπώ-
λησε πᾶν ὅ,τι εἶχε, καὶ μὴ θέλων νὰ ἐμ-
πιστευθῆ εἰς τὴν φερεγγυότητα τῆς νέας
κυβερνήσεως, ἔθεσεν ἐντὸς κιβωτίου εἰκο-
σακισχίλιας γινέας, καὶ ἔζησεν ἡσυχῶς διὰ
τοῦ μικροῦ τούτου θησαυροῦ ἐκ τοῦ ὁποίου
ἤντλει καθ' ἕκαστον ἔτος. Ἡ παιδικὴ ἡλι-
κία τοῦ Πῶπ περιστοιχιζομένη ὑπὸ τῶν
φιλοσοφητέρων φροντίδων ὑπῆρξεν ἀσθε-
νεστάτη καὶ εὐπαθεστάτη, ἡ φωνὴ αὐτοῦ
εἶχεν ἔκτακτον γλυκύτητα, καὶ τὸν ἐπώ-
νημαζον ἀηδονάκι. Ἀνεδείχθη φιλομαθὴς
ἀμα ἔμαθε ν' ἀναγινώσκει. ἔμαθε μόνος
του τὴν γραφὴν ἀπομιμούμενος κατ' ἀρ-
χὰς τοὺς χαρακτῆρας τῶν τυπωμένων βί-
βλων καὶ διετήρησε μέχρι τέλους τῆς
ζωῆς του τὸ μικρὸν τοῦτο προτέρημα τὸ
ὁποῖον εἶχεν εἰς βαθμὸν ἐκπληκτικῆς τε-
λειότητος, μολονότι ἡ συνήθεια του γραφῆ
ἦτο ἀρκούντως κακῆ.

Εἰς ἡλικίαν ὀκτώ περίπου ἑτῶν ἐτέθη
ὑπότροφος εἰς τὴν οἰκίαν ἱερέως καθολικοῦ
ὅστις διὰ μεθόδου τὴν ὁποίαν δὲν ἀκο-
λουθοῦμεν ὅσον πρέπει τῷ ἐδίδασκε τὰ
πρῶτα στοιχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς
Λατινικῆς συγχρόνως. Ὁ νέος μαθητὴς
ἀνεγίνωσκε προσέτι ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ
γλώσσῃ τὰς ποιητικὰς μεθερμηνεύσεις τοῦ
Ὀμήρου καὶ Ὀβιδίου. ἠφελήθη δὲ πολὺ ἐκ
τῶν προκαταρκτικῶν τούτων σπουδῶν καὶ
μετ' ὀλίγον εἰς σχολεῖόν τι τοῦ Τούϊφορδ,
πλησίον τοῦ Οὐϊντσέστερ, καὶ ἔπειτα εἰς
ἐν ἄλλο ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τοῦ Λονδίνου
κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Αἰδ-Πάρκ. Τότε,
πορευόμενος ἐνίοτε εἰς τὸ θέατρον συνερα-
νίσθη ὁ ἴδιος εἰδὸς τι δράματος ἐξηγημένου
ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Ἰλιάδος παρὰ
τοῦ Ὀζυλμπυ καὶ ἀναμειγμένου μετ' ἰδίους
ἐκυτοῦ στίχους· τὸ δὲ δοκίμιον τοῦτο
κατῳρῶσε νὰ τὸ παραστήσωσιν οἱ συμ-
μαθηταὶ του βοηθούμενοι ἀπὸ τὸν κηπου-
ρὸν τῆς οἰκίας, λαβόντα τὸ μέρος τοῦ
Αἰαντος.

Ὁ Βοαλιὸς εἰς τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν
εἶχε καὶ οὗτος συνθέσει μίαν τραγωδίαν
μὲ τεμάχια μυθιστορημάτων τοῦ ἱπποτι-
σμοῦ· ἀλλ' ὅμως, μ' ὄλην τὴν πρόωρον
ταύτην φιλοδοξίαν, μὴδ' ὁ Βοαλιὸς μὴδ' ὁ
Πῶπ δὲν ἦσαν δραματικοὶ ποιηταί.

Ἄνακληθῆς εἰς Οὐϊνδσῶρ, μόλις δω-
δεκαετής, ὁ Πῶπ διὰ τῆς φυσικῆς του
μεγαλοφυίας καὶ τῆς πρὸς τὴν ποίησιν
ροπῆς του κατῳρῶσε ν' ἀποτελειώσῃ μόνος,
ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐμπνεύσεων τῶν
ἀγρῶν καὶ τῆς ἐρημίας, ἀνατροφὴν γενομέ-
νην ὑπὸ τῶν βιβλίων μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν
διδασκάλων. Ὁ Πῶπ ἔλεγεν ὁ ἴδιος ὅτι
δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνθιμηθῆ κατὰ ποίαν ἐπο-
χὴν εἶχεν ἀρχίσει νὰ στιχοιργῆ. Ὁ πατὴρ
του, συγκαταβατικώτερος ἀπὸ τὸν τοῦ
Ὀβιδίου, ἐνεθάρρυνε τὴν ποιητικὴν κλίσιν
τοῦ νέου, ἥτις δὲν ἦτο ὀλιγώτερον ἀκά-
θεκτος τῆς τοῦ Ῥωμαίου ποιητοῦ, μήτε
βεβαίως ὀλιγώτερον ἀνεπίδεκτος νὰ δαμα-
σθῆ διὰ τῆς καταναγκάσεως. Ὁ ἀγαθὸς
εὐπατρίδης, χωρὶς νὰ ἦναι ὁ ἴδιος πολὺ
εὐπαιδευτος, ὑπεδείκνυσεν εἰς τὸν υἱὸν του
μικρὰς ὑποθέσεις ποιημάτων, τὸν παρῳρ-
μα νὰ ἐπιδιορθῶνῃ πολλάκις τὰς συνθέσεις
του καὶ τῷ ἔλεγε τέλος, ὡς μέγαν καὶ
ἔσχατον ἔπαινον, ὅτι εἶχεν εὖρρει καλὰς
ὁμοιοκαταληξίας.

Ὅσον μικρολόγοι καὶ ἂν ἦναι αἱ λε-
πτομέρειαι αὐταί, ἐξηγοῦσιν ἴσως πῶς ἡ
ποιητικὴ διάνοια προπαρασκευασθεῖσα οὕ-
τω καὶ διεγερθεῖσα ἐκ νηπιότητος ἔδωκεν
εἰς τὸν Πῶπ τὴν πρόωρον ἐκείνην ὀριμό-
τητα καὶ τὴν περὶ τὸ στιχοιργεῖν ἐμπει-
ρίαν αἵτινες καταφαίνονται εἰς τὰ πρῶτά
του πονήματα καὶ τὰς ὁποίας ἀνευρίσκομεν
εἰς ᾧδὴν τινα περὶ τῆς ἐρημίας συντεθείσαν
παρ' αὐτοῦ κατὰ τὸ δωδέκατον τῆς ἡλι-
κίας του ἔτος. Ἡ σπουδὴ τῶν ἀγγλικῶν
ἀριστουργημάτων καὶ τῆς λατινικῆς φιλο-
λογίας συνειμυγνύετο μετὰ τὰ ποιητικὰ ἐκεί-
να παίγνια· ἐξησκέτο εἰς τὸ μιμνεῖσθαι,
ἐνίοτε εἰς τὸ διορθῶναι καὶ μεταπλάττειν
καὶ ἀναπαράγειν ὑπὸ μορφὴν κανονικώτε-
ραν καὶ κομψοτέραν στίχους τοῦ γέροντος
Σῶσερ ἢ ποιητοῦ τινος πλήρους καλλονῶν
ἀλλ' ἀτημελήτου, ὡς ὁ Ῥόσσεστερ. Ἡ τοιαύτη
ἐργασία, ἡ πρὸς τὴν ἀκρίβειαν καὶ καθα-
ρολογίαν ροπή, παράδοξος εἰς παιδίον,
δὲν ἐφαίνετο ν' ἀποκαλύπτῃ ἤδη τὸν χα-
ρακτῆρα τῆς διανοίας τοῦ Πῶπ, καὶ τὴν

συγγραφικὴν του μέθοδον τὴν μᾶλλον
ἐντεχρον ἢ ἐμπνευσμένην, μᾶλλον ἐπι-
τηδειαν ἢ γόνιμον, προσφορωτέραν εἰς τὸ
μιμνεῖσθαι τεχνικῶς ἢ εἰς τὸ καταγι-
νεσθαι μετ' ἐπιτυχίας εἰς πρωτοτύπους
συνθέσεις.

Ἡ προσεκτικὴ αὕτη σπουδὴ καὶ ἡ
πρόωρος μέριμνα περὶ τῆς κανονικότητος
καὶ γλαφυρότητος παρήγαγον ἔργα κατὰ
δύο λόγους ἀξιοπαρατήρητα: καὶ διὰ τὸ
τέλειον τοῦ ὕφους καὶ διὰ τὴν νεαρὰν ἡ-
λικίαν τοῦ συγγραφέως. Τὰ δοκίμια με-
ταφράσεως καὶ τὰ ποιμενικὰ, ἐν τῶν πρώ-
των προϊόντων τῆς νεότητος αὐτοῦ, δὲν
φέρουσι κανὲν σχεδὸν ἴχνος ἀπειρίας· δει-
κνύουσι ποιητὴν ὄριμον, ἀλλὰ δὲν ἔχου-
σι τὴν ἐπικρόδιτον ἐκείνην ἀβρότητα καὶ
τὴν θεϊαν ἀφέλειαν τοῦ Βιργιλίου, εἰς τὰς
ὁποίας ποτὲ δὲν ἔφθασεν ὁ Πῶπ.

Ἐν τούτοις, ποιητὴς κεκνηυμένος ἀπὸ
τοῦ δεκάτου ἔκτου ἔτους τῆς ἡλικίας του,
ἦλθεν ἐνίοτε εἰς τὸ Λονδίνον καὶ συνέδεσε
φιλικὰς σχέσεις μετὰ πολλῶν λογίων τοῦ
καιροῦ ἐκείνου ὅτινες τῷ ἔδωκαν συμ-
βουλάς, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐπαίνους τῶν
ὁποίων ἡ ματαιοφροσύνη του ἦτο ἀπληστος.
Ἔλαβε καλὴν ὑποδοχὴν παρὰ τοῦ κομ-
ψοῦ καὶ εὐφυοῦς Κογγρέδου, καὶ ἀπέκτη-
σε τὴν ἰδιαίτην ἐμπιστοσύνην τοῦ Βί-
σερλεῦ, κωμικοῦ ποιητοῦ ἔχοντος ἄπειρον
οἶστρον καὶ ὅστις, εἰς τὴν νεότητά του,
ἐπῆρξεν ἐραστὴς τῆς δουκίσσης Κλέβελανδ
ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Καρόλου Β΄.

Ὁ νέος ποιητὴς ἐπεθεῶρει μετ' αὐστη-
ρᾶς ἐπιμελείας τὰ πονήματα τοῦ γέρον-
τος καὶ ἐλευθεροστόμου Βίσερλεῦ τὸν ὁ-
ποῖον δὲν ἠδύνατο νὰ συνειθίσῃ εἰς τὴν
κανονικότητα καὶ τὴν εὐπρέπειαν· ἐπεζή-
τει ταῦτοχρόνως τὴν φιλίαν τοῦ Οὐάλας,
τοῦ ἐπιδεξιωτέρου κριτικοῦ τῆς ἐποχῆς
ἐκείνης. Εἶχε προσέτι φίλον εὐγενὴ τινα
καλούμενον Κρόμβελ καὶ τὸν σὺ Τρόμπουλ,
πρῶτον πρέσβυν ἐν Κωνσταντινουπόλει,
ὅστις εἶχεν ἀποσυρθῆ εἰς τὸ Οὐϊνδσῶρ.
Συνδιελέγετο μετ' αὐτῶν περὶ τῶν ἀνα-
γνώσεών του καὶ τῶν στίχων του, καθό-
τι φαίνεται νὰ μὴ εἶχε σχεδὸν ἄλλον συλ-
λογισμόν. Ἐσπούδαζεν ἀκαταπαύστως
τοὺς ἀρχαίους ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου μέχρι τοῦ
Στασίου, τὸν ὁποῖον ὀνομάζει καλλίτερον
στιχοιργόν μετὰ τὸν Βιργίλιον. Ὁ θαυ-
μασμὸς του μάλιστα προέβη μέχρι τοῦ

νὰ μεταφράσῃ τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς Θη-
βαίδος, καίτοι ἐξελέγξας ἐν τῷ πονήμα-
τι τούτῳ πολλὰς ὑπερβολὰς, παραδοξο-
λογίας καὶ σφάλματα ἀκόμη περὶ τὴν
γεωγραφίαν. Εἶχε μάθει τὴν ἰταλικὴν καὶ
τὴν γαλλικὴν, ἐμελέτα τὸν Δαρσφουκὼλ
καὶ ἐθαύμαζε μεγάλως τὴν ἀρμονίαν τοῦ
Μαλέβρου. Τέσσαρα βουκολικὰ ποιήματα
τὰ ὁποῖα εἶχε συνθέσει δεκαεξεταῆς ἔην ὑ-
πῆρξαν τὸ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθὲν
σύγγραμμά. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1709,
ἔξεδωκε τὸ περὶ κριτικῆς δοκίμιον, ποίη-
μα ὑποδεέστερον μὲν τῆς Πιοητικῆς τέ-
χνης τοῦ Βοαλιῶ, ἐκπληκτικὴ ὅμως συγ-
γραφὴ διὰ τὴν ἰσχυρὰν ἀγγέλοισιν, τὴν
ὀρθὴν κρίσιν καὶ τὴν φιλοκαλίαν τὴν ὁ-
ποίαν προϋποθέτει εἰς ποιητὴν εἰκασαετῆ.
Ἐν τῷ δοκίμιῳ ἀνεφαίνοντο ἡ σατυρικὴ
ἐκείνη πικρία, τὰ προσωπικὰ καὶ βίαια
ἐκείνα μίση πρὸς τοὺς ἀδοκίμους συγγρα-
φεῖς, ὑπὸ τῶν ὁποίων ὁ Πῶπ κατείχετο
πάντοτε καὶ τὰ ὁποῖα ἐτάραττον καὶ κα-
τέθλιβον τὸν βίον αὐτοῦ.

Κράσεως ἀδυνάτου καὶ νοσηρᾶς, βυθι-
σμένος ἐκ νηπιότητος εἰς τὰ βιβλία καὶ
τὴν σπουδὴν, μὴ γνωρίσας ἄλλας συγκι-
νήσεις παρὰ τὰς τῆς ποιητικῆς ματαιο-
φροσύνης, ὁ Πῶπ ἐνωρὶς ἀπέκτησεν εἰδὸς
τι ὀργιλότητος ἀνησύχου καὶ ζηλοτύπου.
Ἦτο καχεκτικωτάτου ἀναστήματος, σχε-
δὸν κυφὸς, καὶ ἀπεκάλει αὐτὸς ἐκυτὸν τὸ
μικρότατον ἀνθρώπινον πρᾶγμα τὸ ἐν
Ἄγγλιᾳ ὑπάρχον. Τὰ φυσικὰ ταῦτα
ἐλαττώματα ἐπέσυρον συχνάκις κατ' αὐ-
τοῦ σαρκασμοῦ, βαναύσου, ἀναμειγμέ-
νους μετὰ φιλολογικὰς ἐπικρίσεις ἐκ τῶν ὁ-
ποίων ἐπινύξανεν ἔτι ἡ ὀργιλή διάθεσις
του. Κατατρεχθεῖς ἐπίσης σχεδὸν ὡς ὁ
Βολταῖρος ἀπὸ τὰ ἀδικήματα τῆς σατύ-
ρας, ἔδυσφόρησε καὶ ἐξεδικήθη ὡς ἐκεῖνος.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ Γουλιέλμου Γ΄ καὶ τῆς
βασίλεισης Ἄννης, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγώ-
νων τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας, ἀπέδωκεν
ἐν τούτοις εἰς ὅλας τὰς τέχνας τοῦ νοῦ,
τὸ ἐνδιαφέρον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἀφί-
νουσιν εἰς αὐτάς πάντοτε αἱ ζωηραὶ πο-
λιτικαὶ ἐπασχολήσεις· μεγάλοι ἱκανότη-
τες ἠγείροντο συγχρόνως, διανενημῆναι
κατ' ἴσιν περίπου ὁσὶν μεταξὺ τῶν δύο
ἀντιπάλων κομμάτων. Ὁ Δράϋδεν δὲν ἔζη
πλέον· ἀλλ' ὁ Σουΐφτ ἀπατέλει τὴν δόξαν
καὶ τὴν ἰσχὴν τῆς Τορμαῆς μερίδος, τὴν

ὁποῖαν ὑπερασπίζετο μετὰ σφοδρότητος ὄλως δημοκρατικῆς. Ὁ γλαφυρὸς καὶ κωνοικὸς Ἄδδισων ὅστις ἐφαίνετο γεννημένος διὰ τὸ ἴσιν ἀκαδημαϊκὸς τοῦ αἰῶνος τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', ἠγωνίζετο εἰς τὰς τάξεις τῶν Οὐίγων μετὰ πικρίαν ἐντέχνως συγκεκρασμένην καὶ μετὰ εἰρωνείαν ἀνδρὸς αὐλικοῦ. Συγγραφεὶς διαφοροτρόπως διάσημοι συνεκεντροῦντο περὶ τοὺς ἀρχηγούς τούτους, ὁ Ἀρμπουουστ, ὁ Στήλ, ὁ Κονγρένης, ὁ Γκᾶν, ὁ Οὐάλας καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Ὁ Πῶπ, ὅστις ἕνεκα τῆς θρησκείας του ἦτο ἐκ γεννητῆς Τορुकός, διέμενεν ἐν τούτοις ἀρκούντως ἀμερόληπτος μετὰ τῶν δύο συστημάτων τὰ ὁποῖα διημιφισθήθουν περὶ τῆς εὐδαιμονίας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς εὐχαριστήσεως τοῦ κυβερνᾶν αὐτήν. Ὁ ἀποκλειστικὸς πρὸς τὴν ποίησιν ἔρωσ καὶ ἴσως ἀκόμη ὑπερβολικὴ ἀδιαφορία ἢ ἔλλειψις γνώσεων ὡς πρὸς τὰ δημόσια ὑπέτρεφον ἐν αὐτῷ τὴν τοιαύτην μετριοπάθειαν ἣτις ἐφαίνετο ἀσυμβίβαστος μετὰ τὸν χαρακτήρα του. Πιθκῶς ἔρρεπε πρὸς τοὺς Οὐίγους ἢ τοὺς Τορुकούς κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς μεγαλειότητος ἢ μικροτέρας δυσαρρεσκείας τὴν ὁποῖαν τῷ ἐπροξένουν αἱ φιλολογικαὶ κρίσεις τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ κόμματος.

Ὁ Θεατῆς, συντασσόμενος πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Οὐίγων, εὐρισκομένων τότε ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ἐξύμνησε τὰ πρῶτα συγγράμματα τοῦ Πῶπ καὶ ἐδημοσίευσε μάλιστα εἰς τὰς στήλας του τὸ ἱερὸν εἰδύλλιον τὸ ἐπιγραφόμενον *Μεσιὰς*, φανέν ὀλίγον μετὰ τὸ περὶ κριτικῆς ποίημα. Οἱ ὠραῖοι στίχοι οἱ ἀφιερωμένοι εἰς τὴν μνήμην ἀτυχοῦς γυναικός, τὸ ὠραῖον ποίημα τοῦ ἀρπαγέντος βουστρύχου, τὸ δάσος τοῦ Οὐϊνδσῶρ, ἢ τῆς Ἑλοτῆς ἐπιστολῆς, ἐδημοσιεύθησαν ἀλληλοδιαδόχως καὶ ὥρισαν τὴν θέσιν τοῦ Πῶπ εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῶν Ἀγγλῶν ποιητῶν.

Κατὰ τὸ 1710 ἡ ἐξουσία εἶχε μεταβῆ ἑντελῶς εἰς τὸ τορुकὸν κόμμα, καὶ τὸ λαμπρὸν ὑπουργεῖον τοῦ Ὁξφόρδ καὶ τοῦ Βολιγγβρόκ ἐπροστάτευσεν τὰ γράμματα καὶ ἕνεκα ἀγάπης πρὸς αὐτὰ καὶ ἕνεκα συμφέροντος. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀγγλικὴ αὐλὴ, ἀφινομένη εἰς τὴν μυστικὴν ἐκείνην ῥοπὴν ἣτις τὴν ἔφερε πάντοτε πρὸς τὰ παραδειγματὰ τοῦ αἰῶνος τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ',

διενοεῖτο νὰ συστήσῃ Ἀκαδημίαν κατὰ τὸν τύπον τῆς ὑπὸ τοῦ Ρίχελιέως θεμελιωθείσης πρότερον ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ Σουίφτ εἶχε διαγράψῃ τὸ σχέδιον τοῦ πολυμαθοῦς ἐκείνου συλλόγου, ὁ δὲ Πῶπ ὑπεδεικνύετο μετὰ τῶν μελλόντων νὰ δοξάσῃ αὐτόν. Μετὰ τὸν Σουίφτ, αὐτὸς ἦτο ὁ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ Βολιγγβρόκ ἐκτιμώμενος λόγιος. Ἴσως μάλιστα ὁ ὑπουργὸς οὗτος, εἰς τὰ σχέδια τῆς φιλοδοξίας του, εἶχε λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν συνδρομὴν ἣτις ἠδύνατο νὰ τῷ ἔλθῃ ἐκ τῆς ὀρμῆς τοῦ νέου ποιητοῦ.

Ἄλλ' ἡ ἰδιόρρυθμος καὶ ἀνυπόστατος διάθεσις τοῦ Πῶπ δυσκόλως ἠδύνατο νὰ υποβληθῆ εἰς τὸ σχέδιον ἰσχυροῦ ὑπουργοῦ, καίτοι φίλου του, καὶ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν συμφερόντων μιᾶς μερίδος, ἂν καὶ ἀνῆκεν ὁ ἴδιος εἰς αὐτήν. Ὅτε ὁ Ἄδδισων, κατὰ τὸ 1713, διὰ ν' ἀντιπαλαίσῃ κατὰ τῆς ὑπεροχῆς τῶν Τορुकῶν, ἠθέλησε νὰ παρασταθῆ εἰς τὸ θέατρον ἡ δημοκρατικὴ του τραγωδία ὁ *Κάτων*, ὁ Πῶπ, ἐμπνεόμενος ὑπὸ ζήλου φιλολογικοῦ καὶ φιλικοῦ, μετεχειρίσθη πᾶν μέσον καὶ τὴν ἐπιρροήν του ὡς βασιλόφρονος διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ παρασταθῆ τὸ ποίημα ἐκεῖνο· συνέθεσε μάλιστα ὁ ἴδιος τὸν πρόλογον αὐτοῦ, ὅπου παρενέβαλε στίχους τινὰς ἀρμόζοντας ἐξαιρετὰ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ποιήματος καὶ ἀπευθυνομένους εἰς τὰ πάθη τὰ ὁποῖα ἐζήτην νὰ διεγείρῃ ὁ Ἄδδισων. «Ἐδῶ, λέγει, τὰ δάκρυα θὰ ῥέυσουν δι' ὑπόθεσιν σύγγενεστέραν, δάκρυα τὰ ὁποῖα οἱ πατριῶται χύνουσι θρηνοῦντες τοὺς νόμους ἐκπνέοντας· ὁ ποιητὴς προστάζει τὰς καρδίας σας νὰ ἐμπνευσθῶσιν ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ζέσιν καὶ ζητεῖ ἀπὸ τοὺς ἀγγλικούς ὀφθαλμούς ῥωμαϊκά δάκρυα». Ἐν τούτῳ καὶ αὐτὸς ὁ Βολιγγβρόκ, καίτοι ὑπουργὸς καὶ εἰς τὴν Τορुकὴν μερίδα ἀνήκων, συνεμερίσθη ἐπιδεικτικῶς τὸν ζῆλον τοῦ Πῶπ καὶ ἐχειροκρότησε τὰ φιλελεύθερα ἀξιώματα τὰ πρσπερόμενα ὑπὸ τοῦ Κάτωνος.

Ἐν τούτοις ὁ Πῶπ τὸν ὁποῖον ἡ θρησκεία του ἐμάκρυνεν ἀπὸ τὰ ὑπουργήματα καὶ ὅστις δὲν ἦτο ἐξ ἐκείνων οἵτινες θέλουν νὰ πλουτίσῃ διὰ τῆς ὑπουργικῆς εὐνοίας, ἠθέλησε διὰ τῆς ἰδίας ἐαυτοῦ ἰκανότητος νὰ πορσιθῆ ἐντιμὸν ἀνεξαρτήτως. Κατὰ τὸ εἰκοστὸν πέμπτον τῆς

ἡλικίας του ἔτος, ἐντελῶς κάτοχος ἤδη ὄλων τῶν μυστηρίων τῆς τέχνης του, ἀλλὰ μαθὼν ἴσως ὅτι ἡ δόξα μεγάλης πρωτοτύπου συγγραφῆς δὲν ἦτο προωρισμένη δι' αὐτόν, συνέλαβε τὴν ιδέαν νὰ μεταφράσῃ τὴν Ἰλιάδα. Νεώτατος ὢν ἔτι, δημιουργήσας μόνος του τὴν ἀνατροφὴν του διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ πρὸ πάντων διὰ τῆς ἀσκήσεως εἰς τὸ στιχοῦργεῖν, ὁ Πῶπ ἐφαίνετο στεροῦμενος τινῶν ἐκ τῶν γνώσεων τὰς ὁποίας ἀπῆτει τόσον μεγάλη ἐπιχειρήσις. Ἀλλ' ἡ ἐκπληκτικὴ ὑπομονὴ τοῦ νοῦς του καὶ ἡ θαυμασία του εὐχέρεια ἀνεπλήρωσαν τὰ πάντα. Οἱ ἐχθροὶ τῆς δόξης του εἶχον κοινολογήσει ὅτι δὲν ἤξευρε τὴν ἐλληνικὴν· ἄλλοι διέδιδον πλῆγίως ὅτι ἦτο Ἰακωβίτης (1) εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του. Μολαταῦτα ἡ ἀγγελία τοῦ μελετωμένου μεγάλου τούτου ἔργου ἐφέιλκεσε πολυαριθμούς συνδρομητὰς ἐκ τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης καὶ ἐκ τῶν αὐλικῶν. Ἐν διαστήματι πέντε ἐτῶν ὁ Πῶπ ἐτελείωσε τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον προετίθετο νὰ φέρῃ εἰς πέρας καὶ, τριακονταετῆς γενόμενος, ἐδημοσίευσε τὴν περίφημον ἐκείνην μετάφρασιν, τὸ ὠραιότερον ἴσως μνημεῖον τῆς ἀγγλικῆς στιχοῦργίας. Ὅλος ὁ κόσμος ἐθύμασε τὸ μέγιστον ἐκεῖνο ἔργον ὅπου ἡ τεραστίαι ἐκτασις τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ἠλάττωσε ποσῶς τὴν περὶ τὰς λεπτομερείας ἐπιμέλειαν.

Ὁ Ἄδδισων, φθονερός, ἂν καὶ τίμιος ἄνθρωπος, κατέστη ὁ κατήγορος καὶ ἠθέλησε νὰ γίνῃ ὁ ἀντίπαλος τοῦ Πῶπ. Ἐδημοσίευσε λοιπὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀσήμου τινὸς ποιητοῦ, στιχοῦργικὴν μετάφρασιν τοῦ Α'. βιβλίου τῆς Ἰλιάδος καὶ τὴν ἐξύμνησεν ὡς ἀριστοῦργημα.

Ὁ Πῶπ ἐξεδιχῆθη δι' ἀξιολόγων σατυρῶν κατὰ τοῦ ποιητοῦ γενομένου ὑπουργοῦ. Ἐμέμφετο τὸν ζήλοτυπον αὐτοῦ δεσποτισμὸν καὶ τὸν παρίστα ὡς σουλτάνον περιστοιχιζόμενον ἀπὸ δούλους καὶ ἀλάλους, καὶ νομίζοντα ὅτι δὲν βασιλεύει ἀληθῶς ἂν δὲν πνίγῃ τοὺς ἀδελφούς του.

Οἱ φίλοι των εἰς μάτην προσεπάθησαν νὰ κατευνάσῃ τὴν ἐριδα ταύτην. Ὁ Πῶπ ἐξερχόμενος ἀπὸ συνέντευξιν προετοιμασθείσαν διὰ νὰ συνδιαλλάξῃ τοὺς δύο

(1) Θεωσῆς τοῦ ἐκπαύτου βασιλέως Ἰακωβου τοῦ Β' καὶ τῶν ἀπογόνων του.

ποιητὰς, ἔκκμε στίχους ἐναντίον τοῦ Ἄδδισων καὶ τοὺς ἔστειλεν εἰς αὐτόν.

Μ' ὅλην τὴν δικτικὴν ταύτην πικρίαν τῆς ὁποίας παρέσχε τόσα ἄλλα δείγματα, ὁ Πῶπ ἐξόχως συνηθάνετο τὴν ἡδονὴν τοῦ ἀγροτικοῦ βίου. Δὲν εἶχεν ἐξέλθει ἀπὸ τὸ δάσος τοῦ Οὐϊνδσῶρ εἰμὴ περὶ τὸ τέλος τοῦ Τορुकοῦ ὑπουργεῖου, ὅτε ἡ ἐγγληματικὴ ἀπόπειρα τοῦ Πρέστων ἔκαμε νὰ τεθῶσι πάλιν εἰς ἐνέργειαν οἱ ἐπιτηρητικοὶ κατὰ τῶν Παπιστῶν νόμοι. Τῆς περιουσίας του ἀύξηθείσης ἕνεκα τῆς ἐπιτυχίας τῆς παρ' αὐτοῦ μεταφράσεως τοῦ Ὀμήρου καὶ τῶν γεννητῶν συνδρομῶν τῶν φίλων του, ἔσπευσε νὰ ζητήσῃ εὐάρεστον τι ἀναχωρητήριον. Τῷ 1718 ἠγόρασε τὴν οἰκίαν ἐκείνην τοῦ Τουίκενομ, φημισθεῖσαν καθὼς τὸ Τίθουρον τοῦ Ὀρκεῖου, ἀλλ' ὀρελομένην ὀλοκλήρως εἰς τὰ χρήματα τοῦ κοινοῦ, τὰ ὁποῖα εἶναι προτιμότερα ἀπὸ τὰς μεγαλοδωρίας τοῦ Λυγούστου.

Ἀπολέσας τὸν πατέρα του τὸν ὁποῖον ἠγάπα περιπαθῶς, ἀπεσύρθη εἰς τὸ χαριέστατον τοῦτο ἄστυλον μετὰ τῆς μητρός του τὴν ὁποῖαν ἐτίμα πάντοτε καὶ ἐπεριποιεῖτο μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαθείας καὶ τῆς ὁποίας ὁ βίος παρετάθη μέχρι τοῦ ἐσχάτου γήρατος. Ὁ Πῶπ ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῆ καμμίαν χάριν ἀπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ Τορुकοῦ κόμματος, ἔμεινεν εἰς αὐτούς πιστὸς ὅταν ἔπασαν εἰς δυσμένειαν. Δημοσιεύων τὰ συγγράμματα τοῦ φίλου του Πάρνελ, ἐδράξε τὴν εὐκαίριαν ν' ἀπευθῆναι εἰς τὸν λόρδον Ὁξφόρδ, κατατρέχόμενον ἀπὸ τοὺς Οὐίγους, ἀφιερωτικὴν ἐπιστολὴν εἰς ὠραίους στίχους.

Μετὰ τὴν Ἰλιάδα ὁ Πῶπ ἐπεχείρησε νὰ μεταφράσῃ τὴν Ὀδύσσειαν· ἀλλ' ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ ἐπιμονὴ τὸν ἐγκατέλειπον ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ καὶ ἀφῆκε τὸ δεύτερον ἡμισυ αὐτῆς εἰς δύο ἀσήμους ποιητὰς οἵτινες ἐστιχοῦργησαν ἀντ' αὐτοῦ. Περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ μεθερμίνευσις αὐτῆ ἐφάνη πολὺ ὑποδεστέρα τῆς πρώτης. Δὲν δύναται τις δις νὰ φθῆσῃ μέχρι τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, εἰς ἔργον μεταφραστικόν.

Βαρυθεῖς ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦτο, λαθόν ὀλιγώτερον καλὴν ὑποδοχὴν, ὁ Πῶπ ἔχων πάντοτε δυσαρρεσκείας ἐκ μέρους τῶν κριτικῶν καὶ τῶν συγγραφέων, καὶ τὴν φορὰν ταύτην ὢν πολὺ δυσχερῆστον καὶ μετὰ τοὺς βιβλιοπώλας, συνεκέντρωσεν ὅλας του

τάς όργας εις περίφημόν τι ποίημα, τήν *Δοσιάδα*, μνημείον σατυρικοῦ οἴστρου, άγανατήσεως και άφιλοκαλίας ένίστε, έν τῷ όποίῳ διακωμωδούνται και ό δημοσιογράφος Δέννις, και ό λόρδος Χάρβεϋ, και ό βιβλιοπώλης Λίντοτ και τόσα άλλα πρόσωπα άλλοκότως συνηνωμένα.

(Έπεται τό τέλος).

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ, κατά τούς προτέρους βιογράφους, τά επίσημα έγγραφα και άλλας αξιοπίστους είδήσεις, υπό Κ. Παπαρρήγοπούλου.

Υπό τόν άνωτέρω τίτλον εξέηλθε τών πιστηρίων τοῦ φιλοτίμως αναλαβόντος τήν έκδοσιν αὐτοῦ Κ. Νικήτα Πάσσαρη, βιβλίον ἐξ 150 περίπου σελίδων, έν τῷ όποίῳ ό Καθηγητής Κύριος Κ. Παπαρρηγόπουλος, όστις πρό πολλῶν ἤδη ἐτῶν εύσυνειδήτως και μετ' άξιεπαίνου επιμελείας καταγίνεται εις τήν μελέτην τῆς ιστορίας έν γένει και ιδίως τῆς τοῦ ελληνικοῦ ἔθνους από τῶν αρχαιοτάτων περιόδων τῆς υπάρξεως του μέχρι σχεδόν τῆς συγχρόνου εποχῆς, εξιστορεῖ με αρκετήν λεπτομέρειαν τόν βίον ενός τῶν ένδοξατέρων και σπουδαιότερων προσώπων τῆς ελληνικῆς επαναστάσεως, τοῦ Γεωργίου Καραϊσκάκη.

Η συγγραφή τῆς ιστορίας απαιτεῖ μεγάλη και αξιόλογα προσόντα παρ' εκείνου όστις επιχειρεῖ τό τοιοῦτον ἔργον· όθεν όλίγοι είναι και οι αληθῶς σπουδαίοι ιστορικοί. Ένα Θουκυδίδην, ένα Ξενοφῶντα και ένα Πολύβιον ἔχει νά επιδείξη τοιοῦτους ἡ αρχαία Ελλάδα· ένα Τίτον Λίβιον και ένα Τάκιτον παρήγαγεν ἡ φιλολογία τῆς Ρώμης· δι' ένα Μακώλαιῦ δύναται νά καυχθῆ ἡ Αγγλία, δι' ένα Γερβίνον και δι' ένα Μόμμσεν ἡ Γερμανία, δι' ένα Καραμισίνον ἡ Ρωσία, δι' ένα Καίσαρα Καντού ἡ Ιταλία, δι' ένα Θιερρύ, ένα Θιέρς, ένα Γυζῶτ ἡ Γαλλία.

Τά στοιχεῖα τά συναποτελοῦντα τήν ιστορικὴν επιστήμην είναι και ταῦτα πάμπολλα, εις τὰς ἡμέρας μας προπάν-

των, ένῷ κατά τήν αρχαιότητα ἦσαν εύάριθμα και άφινον εύρῶ στάδιον εις τήν αυθίρετον όρθην κρίσιν τοῦ ιστοριογράφου, και εις τήν δύναμιν και τήν γονιμότητα τῆς φαντασίας του.

Παραδόσεις ἡμιμυθικαὶ τοῦ λαοῦ (*Isgendes*), παραδόσεις και διηγήσεις τῶν λαβόντων άμεσον και ενεργόν μέρος εις τά συμβάντα μιᾶς εποχῆς, άπομνημονεύματα τούτων και τῶν λοιπῶν συγχρόνων των, δημόσια έγγραφα, ιστοριογράφων συγχρόνων ἡ όλίγον μεταγενεστέρων πονήματα, αλληλογραφίαι επίσημοι και ιδιωτικοί, βιογραφίαι, τά διάφορα είδη τῆς συγχρόνου φιλολογίας, τά υλικὰ μνημεία μιᾶς εποχῆς και αἱ ἐπ' αὐτῶν επιγραφαὶ όλα ταῦτα και άλλα τινά αποτελοῦσι τρόπον τινά τό υλικόν με τό όποῖον οικοδομεῖ κατά τούς νεωτέρους χρόνους ό αληθής ιστορικός.

Αλλ' έκτός τούτων, διά νά εκπληρώσῃ αξίως τήν μεγάλην άποστολήν του, ό ιστορικός όφείλει νά ἔχη και κρίσιν όρθοτάτην, και άμεροληψίαν, και ειλικρίνειαν μεγίστην, και τόν ἔρωτα τοῦ αγαθοῦ και τοῦ έντίμου, προσέτι δέ φαντασίαν ζωηράν και τά δύο μεγάλα τοῦ ὕφους πλεονεκτήματα, τήν σαφήνειαν και τήν καλλιέπειαν.

Αἱ όλίγαι αὗται ιδέαι ὄχι μόνον—τό γνωρίζομεν και τό όμολογοῦμεν ἡμεῖς πρώτοι—δέν ἔλαβον ένταῦθα τήν προσήκουσαν ανάπτυξιν, αλλά μηδὲ καν ἰχνογραφήθησαν με τινα ακρίβειαν καθῶς ἐπεθυμοῦμεν.

Αλλ' ἀφ' ενός ἡ έκτασις και τό είδος τῆς *Εθνικῆς Βιβλιοθήκης* μᾶς αναστέλλουσι κατά πᾶν βῆμα και μᾶς υπενθυμίζουσι και πέραν τοῦ δέοντος τό γαλλικόν απόφθεγμα

Qui ne sut se borner, ne sut jamais écrire,

και ἀφ' ετέρου αὐτός οὗτος ό επίτομος χαρακτήρ τοῦ μονογραφικοῦ συγγράμματος περι τοῦ όποίου πρόκειται νά όμιλήσωμεν πρός τούς αναγνώστας μᾶς υποχρεώνει νά μη δώσωμεν εις τήν εισαγωγὴν ταύτην διαστάσεις δυσαναλόγους πρός τήν έκτασιν τοῦ πονήματος τό όποῖον προτιθέμεθα νά παρουσιάσωμεν εις τό κοινόν. Δέν δύναται τις νά όμιλήσῃ με

τσην έκτασιν περι συντόμου ἔργου και περι δεκατόμου συγγράμματος.

Ο Κ. Παπαρρηγόπουλος διά τοῦ ὑπ' ὄψιν μας πονηματίου προέθετο νά συντελέσῃ τό καθ' ἑαυτὸν εις τήν διευκόλυνσιν τοῦ ἔργου τοῦ μέλλοντος ιστορικοῦ τῆς ελληνικῆς επαναστάσεως, αρχίτας νά καλλιεργῆ και έν εκ τῶν σπουδαίων επιβοηθητικῶν τῆς ιστορίας ειδῶν, τήν βιογραφίαν. Αν ἡ βιογραφία τῶν έκτός τοῦ ενεργοῦ και πρακτικοῦ βίου διατελούντων ανθρώπων (ὡς, ἐπὶ παραδείγματος, όταν Διογένης ό Λαέρτιος μᾶς διηγείται τούς βίους τῶν αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων) μικράν μόνον και πλαγεῖαν βοήθειαν παρέχει εις τήν σύνταξιν τῆς κυρίως λεγομένης ιστορίας, πάντῃ διάφορος είναι ό χαρακτήρ τῆς βιογραφίας τῶν διαστήμων πολιτικῶν και στρατιωτικῶν ἀνδρῶν όσοι διεδραμάτισαν μέγα πρόσωπον καθ' ὠρισμένην περίοδον ενός ἔθνους. Ο Πλούταρχος διά τῶν βίων τοῦ Μαρίου, τοῦ Σύλλα και ιδίως τοῦ Κικέρωνος δέν μᾶς βοηθεῖ όλιγώτερον εις τήν μελέτην τῆς ιστορίας τῶν έν Ρώμῃ ἐμφυλίων πολέμων παρὰ τόν Σαλούστιον· και ό Σουετόνιος τά μέγιστα συντελεῖ και οὗτος εις τό νά μᾶς καταστήσῃ γνωστὰς τὰς αἰσχύροτητας τῆς ῥωμαϊκῆς παρακμῆς.

Έκαστος όμολογεῖ ότι τό νά γράψῃ τις τήν ιστορίαν τῶν συγχρόνων του είναι δυσχερέστατον και σχεδόν άνεπιχτον, μολονότι εκ πρώτης ὄψεως φαίνεται πολὺ εύκολώτερον νά διηγῆται τις ὅσα γνωρίζει έντελῶς και ἐξ ιδίας αντιλήψεως, παρὰ τό τι συνέθε π.χ. έν Γαλλίᾳ ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ' ἡ έν Αγγλίᾳ ἐπὶ Εῤῥίκου τοῦ Η' και ἐπὶ Ελισάβετ. Εν τούτοις πάντῃ περιττόν νομίζομεν νά ἐμμείνωμεν εις τό θέμα τοῦτο καθὼ μη ὑπαρχούσης καμμιάς περι αὐτοῦ άμφιβολίας ἡ άμφισθητήσεως. Η δυσχέρεια λοιπόν αὕτη ἡ συμπαρομαρτοῦσα εις τήν συγγραφήν τῆς συγχρόνου ιστορίας είναι επίσης άχώριστος και τῆς συγχρόνου βιογραφίας. Τήν δέ δυσχέρειαν ταύτην αρκετὰ επιτυχῶς υπερενίκησε, κατά τήν γνώμην μας, ό Κ. Παπαρρηγόπουλος έν τῷ περι τοῦ Καραϊσκάκη βιογραφικῷ αὐτοῦ πονηματίῳ.

Ο βιογράφος τοῦ Καραϊσκάκη ἀφοῦ μᾶς διηγείται τήν καταγωγὴν και τήν άνατροφὴν τοῦ ἥρωός του κατά τήν πρώτην

ἀφανῆ σχεδόν περίοδον τοῦ βίου αὐτοῦ, τήν πρό τῆς επαναστάσεως, τὸν παρακολουθεῖ ἐπειτα βῆμα πρὸς βῆμα κατά τό δεύτερον αὐτοῦ στάδιον περικλειόμενον έντός τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς επαναστάσεως. Ένταῦθα μᾶς δεικνύει τήν εύφυίαν τήν φυσικὴν τοῦ ἀνδρός, τήν επιδεξιότητα αὐτοῦ εις τό διεξάγειν τὰς πολεμικὰς επιχειρήσεις ὅπως τότε διεξήγοντο καθ' ὅλην τήν Ανατολήν, τήν μεγάλην του άνδρίαν ἠνωμένην μετὰ πολλῆς συνέσεως τὰς πρὸς τήν πατρίδα σπουδαίας του εκδουλεύσεις, και συγχρόνως τὰ πολιτικά και στρατιωτικά αὐτοῦ σφάλματα, τά όποια δέν διστάζει νά κατακρίνη ό βιογράφος μετ' ειλικρίνειας και άμεροληψίας, και τοι δικαιολογῶν αὐτὰ έν μέρει ὡς εκ τῶν περιστάσεων ἡ και τῶν παρεκτροπῶν άλλων προσώπων, ἡ ἐξηγῶν αὐτὰ διά τῆς υπομνήσεως τοῦ ότι ἡ άνατροφή τοῦ Καραϊσκάκη ἦτο κακίστη και έντελῶς ἡμελημένη.

Εἰς τήν δευτέραν τοῦ βίου του περίοδον μᾶς τὸν περικτα βελτιούμενον βαθμηδόν, άνοίγοντα αὐτοματῶς τὸν νοῦν και τήν καρδίαν εις ὑψηλότερα και εύγενέστερα σχέδια και αἰσθήματα, τελειοποιούμενον κατά πάντα εις τό μέγα σχολεῖον μακροῦ και φοβεροῦ επαναστατικοῦ πολέμου, πλήρους περιπετειῶν αντιθέτων, δραματικῶν, άνηκούστων, και τέλος περιβαλλόμενον ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ελλάδος τήν 19 Ιουλίου 1826 με τό μέγα αξίωμα τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Στερεᾶς.

Από τῆς στιγμῆς ἐκείνης ό Καραϊσκάκης άποβαίνει άνῆρ αληθῶς ἔξοχος διά τὸν χρόνον και διά τὰς περιστάσεις έν τῷ μέσῳ τῶν όποίων ἔζη, και προσφέρει εις τήν Πατρίδα μεγίστας και πολυτίμους εκδουλεύσεις μέχρι τῆς ὀλεθρίας ἡμέρας τῆς 22 ἀπριλίου 1827 ὅτε πληγῶθεις θανατηφόρως, ένῷ περικόλμωσ ἐμάχετο κατά πολυαριθμῶν ἐχθρῶν εις τήν πεδιάδα τοῦ Πειραιῶς, δέν ἐβράδυνε νά εκψυχίσῃ ἀφίνων τήν πατρίδα έν τῷ μέσῳ κινδύνων φοβερῶν τούς όποίους ό πρόωρος και ό έν τοιαύτη κρίσιμῳ στιγμῇ θάνατός του επέφερε διά τό ἔθνος.

Αλλά παρὰ τὰς μεγάλας πράξεις και τὰ ὑψηλὰ τοῦ ἀνδρός αἰσθήματα δέν ἀποκρύπτει ό βιογράφος του και τήν δια-

τήρησιν αξιομέπτων τινῶν καὶ ἐπιβλαβῶν ἔξων τὰς ὁποίας ὁ Καραϊσκάκης ὄφειλεν εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ κακὴν ἀνατροφήν καὶ τὰς ὁποίας μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του δὲν κατώρθωσε ν' ἀπομάθῃ ἐντελῶς.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ πονηματίου του (σελ. 133) ὁ Κ. Παπαρρόγπουλος παραθέτει τὴν ὠραίαν διακήρυξιν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως δημοσιευθεῖσαν παρ' αὐτῆς καὶ σταλεῖσαν εἰς τὸ ἐν τῇ Ἀττικῇ στρατόπεδον. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ εὐγλωττότερος καὶ ἐπισημότερος πανηγυρικός τοῦ Καραϊσκάκη, καλὸν νομίζομεν νὰ μεταγράψωμεν ἐνταῦθα προπάντων διὰ τὴν ἱστορικὴν αὐτοῦ σπουδαιότητα καὶ διὰ τὴν καλλονὴν ἀκόμη καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ ὕφους. Τοιαύτης ὠραιότητος, τοιαύτης καλλιτελείας δὲν μᾶς παρέχει σήμερον κανὲν δεῖγμα, μηδ' ἡ ἐπίσημοι, μηδ' ἡ ἰδιωτικὴ φιλολογία.

Ἰδοῦ τὸ ἔγγραφον τοῦτο φέρον χρονολογίαν 25 ἀπριλίου 1827.

Ἡ φιλότατη Παιτρὶς θρηγῆ ἀπαρηγόρητος, ἀπολέσασα τὸ γνησιώτατον τέκνον της θρηγῆ καὶ κόπτεται στερηθεῖσα τοῦ θερμοῦ προμάχου τῶν ἱερῶν της δικαίων θρηγῆ τὸν διακρήξαστα τὰς νέας ἀλύσεις τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, τὸν ἐνδοξόν νικητὴν τῆς Ἀραχόβης, τὸν ἐξολοθρευτὴν τῶν τυράννων θρηγῆ τὸν ἀρετέολμον Γενικὸν Ἀρχηγὸν Καραϊσκάκη, ὅστις μαχόμενος ὑπὲρ τῶν κλειῶν Ἀθηνῶν ἔπεσεν ἐνδοξῶς καὶ πνέων τὰ λολισθαῶλλον δὲν παρήγειλε παρὰ τῶν Ἀθηνῶν τὴν διάσωσιν.

Ἑλλάς! πένθησον τὸν πολύτιμόν σου Καραϊσκάκη *Ἑλληνίδες!* μυχροφορέσατε διὰ τὸν ὑπερασπιστὴν τῆς τιμῆς σας *Φιλέλληνας!* *Ἑλληνας!* στρατιῶται ἐμβριμήσατε τὸν ἀνδρείον συστρατιώτην σας καὶ καταβρέχοντες τὴν ἱερὰν γῆν τῶν κλειῶν Ἀθηνῶν μὲ τὰ καρδιοστάλακτα δάκρυά σας, ἐκδικήθητε τὰ δαιμά του, τιμωρήσατε τοὺς ἀσεβεστάτους φονεῖς του καὶ σώσατε τὰς Ἀθήνας.

Εὐδαίμων Καραϊσκάκη! ὀρκισθεὶς νὰ ζῆσης ἢ ν' ἀποθάνῃς ἐλεύθερος, ἐφύλαξες τὸν ὄρκον σου, ὡς τίμιος ἄνθρωπος ὡς τοιοῦτον τῆς ἀνεκτιμήτου ἐλευθερίας μάρτυρα, ὡς ἐντίμως ἀβλήσαστα

καὶ στεφανωθεῖτα μὲ τὰς δάξιας τῆς δόξης τῆς ἀθανασίας, Σὲ ὑπεδέχθησαν εἰς τὰ ἡλύσια πεδία προσμειδιῶντες οἱ τρισόμβιοι ἐκείνοι ἥρωες, ὅσοι ἀπέθανον διὰ τὰ δίκαια τῆς Πατρίδος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Μεταξὺ τούτων περιέπταμένη ἡ ἀκτινοβολία σκιά σου εἰς τὴν αἰωνίαν μακαριότητα, δὲν ἐλησμόνησε τὰς Ἀθήνας καὶ ἤδη ἐπιφοιτῶσα εἰς τὰς ὀμηγύρεις τοῦ Στολάρχου, τοῦ Ἀρχιστρατήγου, τῶν Ἀρχηγῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν τοῦ στρατοπέδου τῆς Ἀττικῆς, θεωρεῖ τὰ πολεμικὰ καὶ σωτηριώδη ἐπιχειρήματά των, καὶ ἐπικαλεῖται τὴν ἐξ ὕψους ἀντίληψιν τοῦ Ὑπερτάτου Βασιλέως διὰ τὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ σώσουν τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ἑλλάδα, εἰς δόξακ τῆς πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος. »

Ἐκτὸς τῶν οὐσικωδῶν πλεονεκτημάτων τῆς ὀρθῆς κρίσεως καὶ τῆς, κατὰ τὸ δυνατὸν, ἀμεροληψίας, τὰ ὁποία ἀνεγνωρίσαμεν ἤδη εἰς τὴν προκειμένην ἱστορικὴν μελέτην τοῦ Κ. Παπαρρόγπουλου, εἶναι δίκαιον νὰ σημειώσωμεν ὅτι διακρίνεται αὕτη καὶ διὰ τῆς νοήμονος παρεμβολῆς διαφόρων φιλοσοφικῶν σκέψεων ἠθικῶν ἢ εἰς τὴν πολιτικὴν ἀναγομένων, τὰς ὁποίας ὁ συγγραφεὺς διατυπώνει μετὰ τῆς προσκρούσεως βραχυλογίας καὶ σαφηνείας. Ἡ τοιαύτη μετὰ φειδους καὶ μέτρου ἀνάμιξις τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς κριτικῆς εἰς τὰς ἱστορικές διηγήσεις εἶναι ὠφελιμιώτατη καὶ ἀποτελεῖ ἐν τῶν καλλιτέρων συστατικῶν τῶν δοκίμων ἱστορικῶν συγγραμμάτων τῆς ἐποχῆς μας.

Ἐὐλοῦ ὕφος ἄρθρον, σαφές, ἀφελές, εὐληπτον, ὑψηλὸν καὶ εὐγλωττον ἐνόησε εἶναι καὶ ταῦτα ἀναγκαιότατα πλεονεκτήματα παντός ἱστορικοῦ συγγράμματος σπουδαίου καὶ τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα ἀνεύρομεν εἰς τὸν Βίον τοῦ Καραϊσκάκη πλεῖστον ἢ εἰς πᾶσαν ἀλλήν συγγραφὴν ἐκ τῶν μετὰ τὸ 1845 ἐκδοθειῶν ἐν Ἑλλάδι· καθότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ὁ ἀμαθὴς ἢ κακομαθὴς μακρονομὸς τοσοῦτον μᾶς κατέκλυσεν ὥστε καὶ αὐτὸ τὸ καλὸν ἡμέρα κινδυνεύομεν νὰ παύσωμεν νὰ τὸ λέγωμεν φυσικὰ καὶ ἀνεπιτηδεύτως ὡς οἱ πατέρες μας.

Α. Γ. ΣΚΑΛΙΑΔΗΣ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝ

25 Σεπτεμβρίου 1687. (1)

I.

Ἀπλοῦνται χρόνοι πικρᾶς δουλείας
 Εἰς τὴν γεννέτειραν τῶν θεῶν,
 Καὶ εἰς τὰ σκότη τῆς τυραννίας
 Ἀὲν διακρίνεις τῆς διανοίας
 Τὸν φωτοβόλον πάλαι νχόν.
 Ὡς τὸν ἀστέρα τὸ νέφος κρύπτει
 Εἰς τὸ πανόραμα τ' οὐρανοῦ,
 Καὶ τὴν Ἑλλάδα οὕτω καλύπτει
 Πέπλος τυράννου Ὀθωμανοῦ.

Ψυχὴ εἰς στήθος — νεκρὸς εἰς μνήμα —
 Τὸ στόμα πλέον δὲν μελωδεῖ,
 Ὀμήρου πλέον δὲν γύνει ῥήμα,
 Ἀλλ' ἀνοῦσα στένει χορδή...
 Καὶ ὅμως ὅπου εἴν ἀτενίσης,
 Ὄπου τὸ δῖμα σου εἴν στραφῆ
 Χρυσῶν αἰῶνων θά ἀπαντήσης
 Μεγαλοπράγμονας ἀναμνήσεις,
 Καὶ θεῶν μνήματα τιμαλφῆ.

Ἄν τοῦ Πλάτωνος ἦγετο πᾶσα
 Ἡ καλλιπέλαδος λαλιὰ,
 Τῆς Ἀκροπόλεως ἀποπᾶσα
 Ἄν ἡ Παρθένος φεύγη θεῆ,
 Ἔμεινεν ὅμως αὐτοῦ βιβλίον
 Κ' ἐκείνης ἔμεινεν ὁ ναὸς
 Ὄπου, καὶ δούλος, ὡσεὶ μεθῶν
 Τὸ τῶν προγόνων του μεγαλείον
 Βλέπει κ' ἐμπνέεται ὁ υἱός.

Ἀπὸ τὰς δέλτους χρυσαῆς εὐκλείας
 Καὶ ἀπὸ μάρμαρα παγερὰ
 Ὅ Ἑλλήν ἤντηλσε νσανίας
 Εἰς τὰς ἡμέρας τῆς τυραννίας
 Ζωῆς ἐλπίδας, νίκης περὰ.
 Καὶ εἰς τὸ μέγα δούλειον σκότος
 Προγόνων ἔργα περικαλλῆ
 Νεκρὰ ἐξύπνουν ζῶντας. Εὐγλώτως
 Τ' Ὀλυμπιεῖον δὲν ἱμιλεῖ;

Ὁ θεῖος Φαίδων καὶ τοῦ Φειδίου
 Ὁ καλλιμάρμαρος Παρθενῶν,
 Τύποι τοῦ κάλλους τοῦ αἰθίου,
 Εἶναι ἀνταύγειαι θεσπεσίου
 Φωτὸς καὶ δόξης τῶν οὐρανῶν.
 Ἀδελφὰ ἔργα ἴσων πνευμάτων,
 Ὄνειρα θείας ὄντων ψυχῆς,
 Σὲ παραφέρουν εἰς ἀθανάτων
 Χρόνων ἡμέρας τρισευτυχίης.

1) Τὴν ἀφίγησιν τῆς ὑπὸ τῶν ἱνετιῶν ἀνατινάξεως τοῦ Παρθενῶνος ἔκρυσθημεν ἐκ τῆς ἐν τῇ Πανθώρα ἱστορικῆς κατὰ Δελαπόρδον μελέτης τοῦ σφοδρακαθηγητοῦ Κ. Κ. Παπαρρόγπουλου.

Ἀλλ' ἐγὼ φεύγω ἡμέρας θάμβους,
 Ἐγὼ τοὺς πένητας συμπονῶ,
 Καὶ δὲν μὲ ἐρχεται διθυράμβους,
 Εἰς μεμιστάνας νὰ ἐκφωνῶ.
 Τῶν εὐδαίμωνων τόσοι οἱ φίλοι! . . .
 Ἐγὼ σε, κάλλιστε Παρθενῶν,
 Ὅπου ἔρβαντες πεσῶν ὡς στῆλη
 Μὲ εὐλαθείας τρέμοντα χεῖλη
 Κλαίω καὶ ἔδομαι ἀνυμνῶν.

Τὸ ὄνομά του καθὼς χαράσσει
 Εἰς τὰς πλευράς σου ξένος θνητός
 Κ' ἐκεῖ ὁ γρόνος τὸ προφυλάσσει,
 Κ' ἐπιτυγχάνει οὕτω ν' ἀρπάσῃ
 Ἀθανασίαν σεμνήν αὐτός,
 Οὕτω ἐπάνω ὠραίου φύλλου
 Γράφων τὴν τύχην σου τὴν πικράν
 Ὡς εἰς τὸ στῆθος λευκοῦ σπονδύλου
 Ζωὴν νὰ ζήσω εἴθε μικράν.

II.

Σύννοος ἀνέρπων καὶ ἀταράγως,
 Τῆς Ἀκροπόλεως εἶν' ὁ βράχος
 Ἡ κᾶρα γέροντος παλαιοῦ,
 Καὶ, οὐρανόφρων κᾶρα τιτᾶνος
 Ἀπὸ μαρμάρων φοροῦσα κᾶνος
 Καὶ τὴν σοφίαν ἐντός ναοῦ.

Οὕτως, Ἀκρόπολις, σὲ ἠγάσθη,
 Παρθενῶν, οὕτω σὲ ἐφαντάσθη
 Ὡς τὴν ἀκρόπολιν τοῦ νοῦς
 Ἀλλ' ὡς ὁ γέρον παλιμπαις μένει,
 Χωρὶς νοῦν ἔμειναν τὰ τεμένη
 Καὶ ἔνδον ἔφυγεν ἡ θεός.

Ἐφυγε μόλις προσεῖθε πέραν
 Φωτὸς προκλήρυσεν λαμπρότεραν
 Καὶ τὴν σημάϊαν τοῦ Ἀλτῆου,
 Κ' εἰς τοῦ Βοσπόρου τὸ θάλλον κῆμα
 Ἀκμπρόν Σοφίας ἤγειρε βῆμα,
 Λατρείας θείας καὶ ἐμβριθούς.

Ὡ, σύγγνωθί μου ὅμως, Φειδιὰ!
 Σὲ ἡ ἐκθρέψασα πάλαι θρησκεία,
 Θρησκεία ἅμα καὶ τῆς Σαπφούς,
 Ἦτον μεγάλη, μεγίστη ἦτον
 Διὰ Ἐρώτων καὶ τῶν Χαρίτων
 Παραγωγοῦσα τόσους σοφοῦς.

Ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ κρατήσω
 Νοῦς πλημύραν . . . Πετῶ ὑπίσω
 Καὶ εἰς ἡμέρας φθάνω κλεινάς,
 Καὶ εἰς ἡμέρας μεγάλας φθάνω
 Ὅποτε μ' ἄστρα ὅσα κ' ἐπάνω
 Ἐθαλλ' ἡ πόλις τῆς Ἀθηνᾶς.

Καὶ ὡς εἰς κόσμους ὑνείρων τρέγω
 Καὶ μὲ διακρύων βράς μου βρέγω
 Ἄστυ, τὸ ἀνθεμον τῶν ἔθνῶν,
 Καὶ ἐν ἐκστάσει πίπτω ἀπείρω
 Κ' ἐμφοβα στρέφω ὄμματα γύρω
 Μήπως πλανῶμαι εἰς οὐρανόν.

Ἐορτὰς βλέπω καὶ πανηγύρεις,
 Καλλιστεφάνους βλέπω τριήμερῆς
 Καὶ ἅμα νίκας χρυσοφαείας
 Παντοῦ ἀκούω λαμπρούς παιᾶνας,
 Ἀὲν βλέπω ἄνδρας ἀλλὰ τιτᾶνας
 Κ' ἐκλῆλα κάλλι ἄλλης ζωῆς.

*Ὡς ἠδυνάμην νά ἐνσαρκώσω,
*Ὡς Πυγμαλίων νά ἐμψυχώσω
*Ἰνδαλμα θεῖον καί φωτεινόν,
Καί μίαν ὠραν νά ζήσω, μίαν
Στιγμήν νά λάβω τήν θεσπεσίαν
Καί ὑπερτάτην τῶν ἡδονῶν!

*Ὡί τοὺς προγόνους μου νά φιλήσω,
*Ὁμήρων πρόσωπα ν' ἀτενίσω,
Τοὺς Εὐριπίδας καί Σοφοκλεῖς,
Καί μέ τόν Φαίδωνα τοῦ Σωκράτους
Ν' ἀκούσω λόγους ἐνθωτάτους,
Καί νά θαυμάσω τοὺς Περικλεῖς.

Ἀλλά ποῦ τρέχεις, ὦ φαντασία;
Μάτην πυρῶν πάλλεις καρδίαι
Καί τὰς ἀγκάλας τείνεις θερμάς!
*Ὅ, τι παρήλας τῶν ἀνθρωπίνων
Δέν θ' ἀναζήσῃ πόποτε κλῖνον
Εἰς τῆς ἀγάπης μας τὰς ὁμάς.

Προχθὲς πατέρα ἐγὼ γενναῖον
Ξίδα ν' ἀφήσῃ τὸν τελευταῖον
*Ἐπὶ τὰ χεῖλη μου ἀσπασμόν,
Καί εἰς κραυγὰς μου ἀγωνιώδεις,
Καί εἰς προσκλήσεις νου μανιώδεις
Δέν εἶπε λέξιν, οὐδὲ σπασμόν...

Μόνον τὸ ἔαρ κ' ὁ Φοῖβος μόνον
*Ἐπανατέλλουσιν ἀπ' αἰώνων
*Ὅτι εἶναι ἐργα Θεοῦ αὐτά·
*Ἄλλ' εἰς τοῦ χρόνου τὸ ρεῦμα πᾶσα
*Ἐρρῦ' ἢ πάλαι ζωὴ ἐκπτάσα
Μέ τόσα θάμβη περικλυτά.

Εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τώρα, οἶμοι!
*Ἀνάβα μόνον, ψυχὴ πενθίμη,
Καταφιλοῦσα πόλιν νεκρῶν
Καί εἰς τὸν χάρτην δὲ ζωγραφῆσης
*Ὅσα ἐπόθεις νά ἀντικρύσῃς
*Ὡς εἰς ὠρατὸν πάλαι καιρόν.

*Ὀλ' ἢ Ἀκρόπολις αὐτῆ ἐν θεῖον
Ναῶν ὑπῆρχε πολλῶν μουσεῖον,
Στοὰ Ποικίλη ἦτο θεῶν,
Καί ὅμως ὅλον τὸ μεγαλεῖον
Αὐτὸ δέν ἦτο μάρμαρον κρύον
*Ἀλλὰ ἐκπλήττον καί μειδιῶν.

Τῶν Προπυλαίων τῶν πενταπύλων,
Τῶν Προπυλαίων τῶν πολυστύλων
Χαῖρε, ὦ κόσμος πολυτελής!
Στλεγγίς τῶν δῶν ἐδῶ μνημείων,
Τοῦ Μνησικλέους ποίημα θεῖον
Μέ στίχους στήλας περικαλεῖς.—

Ἰδοὺ τὸ τέθριππον τὸ ὠραῖον.—
Οἱ ἀνδριάντες Ἰδοῦ γενναίων
Τυραννοκτόνων τῶν Ἀθηναίων.—
*Ἐκεῖ ναῖσκος Ἀπτέρου Νίκης,
Εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἀμφιλόκῃς
Αἰμπεῖ ὡς ἄστρον ἐωθινόν.—

Ἰδοὺ αἱ Χάριτες τοῦ Σωκράτους!
Μέ δσην τέχνην τοὺς ἀθανάτους
Λόγους ἀμίλει, καλλιτεχνεῖ.—
Τοῦ Διοδώρου, νά, καί τοῦ Ἰρῶλου
Οἱ ἀνδριάντες, καί τ. Ὑ Κρησίλου
*Ὅ ἦρας, ὅστις θνήσκων ὀνει.—

Νά τῆς Προμάχου τὸ κολοσσαῖον
*Ἄγαλμα. Τοῦτου ἔβλεπες πλέων
*Ἐκ τοῦ Σούνου τὴν λοφίαν,
Κ' ὅτ' ὁ Ἀλάριχος εἶδεν ὀρμήτας
*Ἐμφοβος ἔστη μακρόθεν, δεῖσας
Μέ ὄλην βάρβαρον στρατιάν.

Εἰς τὴν μορφὴν σου ἀπετυπώθη,
*Ὁραῖον ἄγαλμα, κ' ἐνσαρκώθη
*Ἦ πολεμόφρων πάλαι Ἑλλάς,
*Ἀμαζῶν ἥτις ὁμοῦ καί Μοῦσα
Τὸ φῶς τῆς ἔρριπτεν εἰς τὰ Σοῦσα
Καί εἰς τὸ σύμπαν κλέους βολάς.—

Νίκης τεκμήριον λαμπροτάτης
*Ἦτις ἔχάρισε τὰ πτερά τῆς
Εἰς ἔργον ἀριστον ποιητοῦ,
*Ἐκ τοῦ δουριῦ ἐκείνου ἵππου
Βλέπω προβάλλουσαν ἄνευ κτύπου
Μορφὴν ἀστράπτουσαν μαχητοῦ.—

*Ὡ, τὸ πολύμυθον Ἐρεχθεῖον!
Τὸν Καλλιμάχου λύχρον ἐγκλείον
Καί τὴν ἑλαίαν καί τ' ἄλμυρόν
Φρέαρ, καί ἄμα τριαινὴς βλήμα,
*Ἐδος Παλλάδος, Κέκροπος μνήμα,
Καί ἀγαλμάτων θεῶν σωρόν.

Τὸ ἔνθεν μέρος ἀθρὰ στηρίζει
*Ἐξὰς παρθένων καί ἀντικρύζει
Τοῦ Παρθενῶνος τὰς καλλονάς,
*Ὡς νά θαυμάζωσιν αἱ παρθένοι
Τὰ ἀντικρῦ των λαμπρὰ τεμένη
Καί τὰς λατρεῖας τῆς Ἀθηνᾶς.

Τὰς Καρυάτιδας μιμηθῶμεν
Τὸν Παρθενῶνα ἄς θεαθῶμεν,
Τὴν Ἰλιάδα τῆς γλυπτικῆς.
Χαῖρε Καλλικράτες καί Ἰκτῖνε!
Τὸ ἀαστράπτον ἔργον σας εἶναι
*Ἀπάτης Ἰνδαλμα ὑπτικῆς.

*Ὅποια χάρις, κάλλος, λαμπρότης!
*Ὄντως μεγάλη φκει θεότης
Καί ὄντως ἦτο Θεοῦ σκηνή.
Κ' ἐάν τὸν κόσμον ἐδῶ θελήσῃ
Ποτὲ ἐν ἄστρον νά κατοικήσῃ
*Ἐκεῖ τῶ εἶναι θεοῖς κενή.—

Κ' εἰς τὸν Κιμώνειον προμαχώνα
Βλέπω τὴν νίκην εἰς Μαραθῶνα,
Γιγαντομάχους βλέπω σκηνας,
Λαμπρὰ δωρήματα τοῦ Ἀττάλου.
Κάτωθεν κλῖνων μολπὰς παγκάλου
Θεάτρου ἔχεις, θεὰς πτηνάς.

Πλὴν δέν κρατοῦμαι νά ἐκινίσω
*Ὅσα δέν φθάνω καί ν' ἀτενίσω...
Μέ παραφέρει μέθη γρυσῆ,
Καί ὑπὸ πρίσμα γλυκεῖας πλάνης
Μορφὴν καί πάλιν ἀναλαμδάνεις,
*Ὡ τῆς Παλλάδος ἄγαλμα σύ!

Πρὸ τῶν ὁμαίων τῆς Ἀσπασίας
Σ' ἐκαλλιτέχνησεν ὁ Φειδίας
Κ' ἐκείνης ἦσο λαμπρὰ εἰκῶν,
*Ἐκείνης ἦτις τοῦ Περικλέους
Τόσους ἐμπνεῖ κόσμους ἐνθέους
Μ' ἐν τῆς μειδίμα μνηκόν.

Χρυσελεφάντινος ἦτον ὄλη
Κρατοῦσα νίκην, ἠκτινοβόλοι
Καί ἦτο ῥόδον ἐν ἡ Παλλάς
*Ὡς εἰς δεσμίδα ἴου καί κρῖνου
Ναοῦ ἐπάνωθεν μαρμαρῖνου.
*Ἔπεσε κ' ἔπεσεν ἡ Ἑλλάς.

*Ὡς προϊδοῦσα μαύρος ἡμέρας
Εἰς χώρας ἔφυγ' εὐτυχεστέρας
Λειποθυμήτασα ἡ θεᾶ,
Κ' ἔμειναν ἄγροα τὰ τεμένη
Καθὼς ἡ δῦσις ὀπότεν μένη
Δίχως ὁ φοῖβος νά μειδιᾷ.

Καί οὕτω ὅμως πάλιν ὠραῖος
Πάλιν ἐγείρεται κολοσσαῖος
Καί πολυθέλητρος ὁ ναός,
Καί μετὰ τόσων αἰώνων πλῆθη
Φέρει αὐγάζοντα ἔτι στήθη
Εἶναι τοιαύτη καί ἡ Ἥως.

*Ἄλλ' ἦδη βλέπεις δουλείας σκότη,
Βλέπεις ἡ πόλις σου ὅτ' ὑπνώττει
Καί μόνος μένεις, ὦ Παρθενῶν,
Σύμβολον ὄντως Ἀθανασίας,
Καί ὁμοίων τῆς τρικυμίας
Τὸν ἀγρυπνοῦντα ἔτι φανόν.

Φεῦ! ἔνδον ποίους ὅμως καλύπτεις
Καί ποίους, ποίους ἐντός σου κρύπτεις,
Ποίαν ἀγέλην σκέπεις κτηνῶν;
Τὰ εὐγενῆ σου, νὰ, τεμένη
*Ὅ πους τοῦ Τούρκου καταμαίνει
Τὴν καλλονὴν σου καταφρονῶν.

Εὐρῆκεν ἄσυλον τὰ λαμπρὰ σου
Καί τὰ περιδοῖα μάρμαρά σου
Καί ἤλθεν ἔρπων αὐτοῦ κρυβεῖς.
Χάριν ἐκείνων ὅμως προστατῆς
*Ὅσους ἐντός σου διαφυλάττεις,
Νὰ ὠραῖε, ὅλ συντριβῆς.

Κακὸν τὸ τέκνον τοῦ Μουσουλμάνου,
Σπέρμα ἐχίδνης, πνεῦμα τυράννου
Καί ἄμα στύγιος οἰωνός...
*Ἐκείνων ὄπλα κρύπτεις ἐντός σου;
Δεῖτ' ὅλ ἦναι ὁ θάνατός σου,
Θάνατος, οἶμοι, ἐλεεινός!

III.

Τὴν Εὐρώπην ὁ Τούρκος τρομάζει,
Καί ὁρμῶν μετ' ἀλκίμου στρατοῦ
Αἷμα σπείρει καί στάχτην παντοῦ,
Παντοῦ καίαι καί σφάζει.

Καταγιγς φοβερά καί ἀγρία...
Καθεὶς ἔμπροσθεν πτήσσει αὐτῆς,
Καί ὡς ἵππος σφριγῶν κ' εὐπετῆς
Προχωρεῖ ἡ Τουρκία.

Εἰς τὸν χειμαρρὸν τότε ἐκείνον
Εἰς τὸ στήθος του τάττει ἔμπρός,
Καί νικᾶται αἰσχυρὰ ὁ ἐχθρὸς
Τὴν Εὐρώπην ἀφίνων.

— Μετὰ τόσων ἔθνων σιωπήσαν
*Ἄπ' αὐτῶν τῶν ἰσίων, βασιλῆ!
Σοδιέσκη, ὡς γέρας λαθὲ
Ἦς πατρίδος δουλείαν! —

Καθεὶς ἦδη τὸν Τούρκον ὑβρίζει
Καί ἀπόντα αὐτὸν ἀπειλεῖ.
Σταυροφόρος ὁ Πάπας καλεῖ
Καί πιστοὺς συναθροίζει.

*Ἦ πανοῦργος εὐθὺς Ἐνετίαι
Τὴν φυγὴν θεωρεῖ καί σκιρτᾷ,
Καί τὸ θάρρος αὐτῆς ἀνακτᾷ
Καί ἐγείρετ' ἀνδρεία.

Οἱ φιλόδοξοι ἔμποροι οὗτοι
*Ὡς ἔμπόριον εἶχον σφαγὰς,
*Ὡς αἰτήσεις αὐτῶν προσταγὰς
Καί τὰ ἔθνη ὡς πλούτη.

Κτῆμα πρόην αὐτῆς νά ἀρπάσῃ
Τὴν Ἑλλάδα καί πάλιν ποθεῖ,
*Καί πρὸς τοῦτο στρατὸν παμπληθῆ
Κατὰ Τούρκων συντάσσει.

Γερμανοί, Ἴταλοι καί Γαλιῖται,
*Λίμα φθάνουσι Σκανδιναυοί,
Καί θάρρων εἰς σκοπὸν εὐσεβῆ
*Ὁ καθεὶς προσκολλᾶται.

Τῆς μιγάδος πλῆθος ἐκείνης
Προχειρίζετ' εὐθὺς ἠγεμῶν
*Ὁ γηράσας πιστῶς πολεμῶν
Εὐγενῆς Μωροζίνης.

Μετ' αὐτὸν πολλοὶ εἶποντο τότε
Τῆς Εὐρώπης καλοὶ στρατηγοί,
*Ὅν ἤρνεῖτο ἡ πάτριος γῆ
Νά βιώσιν ἱππόται.

Κ' ἐν τῷ μέσῳ γαρῆς καί θακρῶν
Κ' ἐν τῷ μέσῳ παιάνων λαμπρῶν
*Ὁ στρατὸς τῶν συμμάχων ἀνδρῶν
*Ἐπιθαίνει τῶν πλοίων.

Μετ' ὀλίγας καί μόλις ἡμέρας
Παραδίδειτ' αὐτοῖς καί περᾷ
*Ἦ καλὴ τῆς Κορώνης φρουρὰ
Διὰ μέσου μαχαίρας.

*Ὁ στρατάρχης ταχὺς καταφθάνει
Πολλὰς νίκας, πολλὰ κατορθί.
Τὰς Καλάμας, ἰδοῦ, ἐκπορθεῖ
Κ' ἐξυπνᾷ τοὺς ἐν Μάνη.

*Ἄλλ' εἰς ὠραν μετέστη χειμῶνος
Καί εἰς νότους θεινὰς ὁ στρατὸς,
Καί ζητεῖ τῆς Ζακύνθου ἐντός
Νά χειμάσῃ ἀπόνως.

*Ἦ μητρόπολις ἀμ' ἀποστέλλει
*Ἐπικούρου ἀνδρῶν συνδρομάς,
Καί βραβεῖα πολλὰ καί τιμὰς
Εἰς αὐτοὺς ἀναγγέλλει.

Καί ὁ Κένιζμαρκ τῆς Σουηθίας
Στρατηγός, τοῖς ἐδῶ προσφιλής,
Τὰ ἦναι λαμβάνει σταλεῖς
Γενικῆς ἐργητίας.

Τοῦ Ναοῦ ἐγγύων οἱ κρῖνοι
Εἰς τὴν γῆν τοῦ ἁγίου Σολωμοῦ,
Καί ὁ στολὸς τῶν ἀράγγων ὅρου
*Ἦ δὲ ἀτόπλου ἐκείναι.

Εὐθαρήσ και βάρυς καταβαίνει
Τοῦ καλοῦ Ναυαρίνου ἔμπρός,
Και ἰδοὺ ὁ δειλῆμων ἔχθρός
Ἵποχέρης μένει.

Ἐκπορεύει τὴν Μεθώνην συνάμα
Ὁ στρατὸς τῶν μυρίων πιστῶν
Και ἔγγυς τοῦ Ναυπλίου πετῶν
Μεταφέρει τὸ δρᾶμα.

Ποῦ λοιπὸν οἱ υἱοὶ τοῦ Προφήτου,
Ποῦ τὰ στίφη θεοῦ φλογωποῦ;
Τοῦ λαμπροῦ Κωνσταντίνου μας ποῦ
Οἱ λυσώδεις ἐχθροὶ του;

Εἰς τὴν Βοῦδαν ὁ Τούρκος φρυάττει,
Τὴν Εὐρώπην ἐκεῖ ἀπειλεῖ,
Κ' ἐδῶ μόνον φρουρὰ παχυλὴ
Τὴν Ἑλλάδα φυλάττει.

Και λοιπὸν πανταχοῦ ὅπου φθάση
Ἡ τῆς Δύσεως ἀτῆ πληθὺς
Ἵσει παῖδας δειλούς κ' ἀπειθεῖς
Τοὺς ἐχθροὺς ὑποτάσσει.

Και ἰδοὺ ὁ στρατὸς πάλιν ἤδη
Εἰς ἀγῶνα κινεῖ και λαμπρὸς
Εἰς τὰς Πάτρας ὀρμήσας ἔμπρός
Μάχην ἐνδοξὸν δίδει.

Κ' ἐν τῇ μάχῃ αὐτῇ ἀνεφάνη
Νικητῆς ὁ τῶν Φράγκων στρατὸς
Και γυροῦσι μακρὰν και ἐκτός
Οἱ δεῖλοι Μουσουλμάνοι.

Χαιρετᾶ ἡ λαμπρὰ Ἐνετία
Τοὺς ἱππότεας αὐτῆς με τιμάς,
Ἐνεγείρει αὐτῶν προτομάς
Ἡ δωρεῖται χρυσία.

Ἄλλ' οἱ Τούρκοι ἐκπέμπουσιν: Οἴμοι!
Και ὡς αὐρα χειμῶνος σφοδρὰ
Τὰς ψυχὰς παγετώδης περᾶ
Ἡ καλλίνικος φήμη.

Κ' ἐνῶ ὅλοι ἀγάλλονται οἱ Φράγκοι
Ὁ ἔχθρός των ὀπίσω γυροῖ,
Και τὰς πόλεις αὐτοῦ ὄχυροῖ
Ἐν πολέμου ἀνάγκῃ.

Ὡς τὴν θύελλαν βλέπων εἰς νέφη,
Εἰς τὴν φίλην αὐτοῦ φωλεάν
Εὐπετῆς και γυρὸς λαλιάν
Ὁ στρουθὸς ἐπιστρέφει,

Και οἱ Τούρκοι ἀθρόοι ὁμοίως
Εἰς τὰ φρούρια κλείονται εὐθύς,
Και ἐκεῖθεν ζητεῖ ὁ καθείς
Νά παλαίσῃ ἀνδρείως.

Ὁ στρατάρχης εὐθείως συγκρίνας
Τὴν γραμμὴν τοῦ πολέμου κρατεῖ,
Και τὴν Κόρινθον ἤδη πατεῖ
Ἀπειλῶν τὰς Ἀθήνας.

Ἡδ' εἰς τᾶστυ τὸ τοῦ Περικλέους
Ὅσοι ἕβασκον Ἱθωμανοὶ,
Μὴ ὁ ξένος ἐχθρὸς των φανῆ
Ὁ γυροῦνται ἐκ θεούς.

Και ὁ ὄγλος αὐτῶν ἀναβαίνει
Εἰς τὰν ἄκτορα τῆς Ἀθηνᾶς,
Και κρατῶν τοὺς ναοὺς ὡς σκηνάς
Βεβηλοῖ τὰ τεμένη.

Ἦ σκληρὰ, ὦ ἀγγίστροφος μοῖρα!
Ἐκεῖ ὅπου κατῴκουν θεοὶ
Ἡδὴ Τούρκοι σκηνοῦσι σκαιοὶ
Μὲ παμμίαιρον χεῖρα.

Εἰς τὸ φῶς ἡ σκοτία εἰσέδω,
Και τὸ κρίνον ὁ σκόληξ πληγοῦ...
Ποῦ ἀφίνεις, ὦ τέλαινα γῆ,
Τὰ πατρῶά σου ἔδη!

IV.

Ἀπαλὸν λυκαυγὲς ἀνατέλλει
Ἐκ τῶν ἄκρων τοῦ Λυκαθητοῦ,
Και κτυπᾶ τὴν ἀκτίς εἰς τὰ βέλη
Ἀναβαίνοντος θούρου στρατοῦ.

Ἀναβαίνει πυκνὴ και πυρίνη
Διὰ μέσου πυκνῶν ἐλαιῶν
Ἡ πληθὺς τοῦ κλεινοῦ Μωροζίνη
Εἰς τὸ ἄστυ τῶν πάλαι θεῶν.

Χαιρετᾶ ὁ στρατὸς τὸ Θησεῖον,
Χαιρετᾶ και γυρὸς προχωρεῖ,
Και τὸ βλέμμα ἐγείρει μεθῶν
Και ἐπάλλει χρυσᾶς θεωρεῖ.

Ὡς θερμὸς ἐραστής ἐρωμένην
Μετὰ γρόνον πολλὸν ἀπαντᾶ,
Τὴν Ἀκρόπολιν ἐγειρομένην
Ἀναβλέπει καθεὶς και σκιρτᾶ.

Χιονώδης αὐτῇ και μεγάλῃ
Μειδιᾶ εἰς τὸν φοῖβον χυτὸν
Και φιλοῦντα ἐνάμιλλα κάλλη
Δύο ἔργων, Θεοῦ και θνητῶν.

Πλὴν νεκροῦ ὡς πενθίμη σινδύνη
Εἰς τὴν πόλιν αὐτῆς τῶν Μουσῶν
Ἡ δουλεῖα ἀπλοῦται και μόνη...
Μαύρη στάκτη μετὰ τὸν πυρσόν.

Ἦ, σωρὸς ἐρειπίων και μόνων!
Ἡ πατρίς τῶν Ἑλλήνων αὐτῆ;
Πῶ ὁ κόσμος, Θεέ, τῶν πραγμάτων;
Σκελετοὶ, σκελετοὶ, σκελετοὶ!...

Τὴν ἐπαύριον μάχης μυρίων
Τῶν γενναίων ἱστᾶ ἀπαντᾶς,
Και τὸ ἔμφωνον ἤδη πεδίων
Τὸ χθὲς φλέγον ἀν' ἔρωτᾶς.

Ἐδῶ κεῖται ναὸς ἐβριμμένος,
Ἐκεῖ στήλη μονήρης θρηνητῆ;
Ἀνδρείας τις, θεὸς συντριμμένος,
Ἀγαλμά τι, θεότης γυμνή...

(Ἀκολουθεῖ).
ΩΡΙΑΝ.

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΚΑΡΡΟΥ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 68).

— Και ἰδοὺ... ἰδοὺ ὁ κίνδυνος!
— Ὁ κίνδυνος!

— Συγχωρήσατέ με, σᾶς παρακαλῶ,
σὶρ Οὐίλλιαμ. Ἡξέετε πόσον ἀγαπῶ και
σέβομαι τὸ ὄνομα τῶν Μομβράϋ, και δι-
καιῶς. Οἱ πρόγονοί μου ἐζήσαν ἐπὶ τῶν
κτημάτων των πλέον τῶν διακοσίων ἐτῶν,
και οὐδέποτε ἡ συγκομιδὴ ἔλειψεν, οὐδέ-
ποτε ἡ ἀσθένεια προσέβαλε τὰ ποιμνιά
των χωρὶς νὰ εὗρωσι τοὺς κυρίους των ἀγα-
θούς και συμπαιθεῖς.

— Ἀλλὰ τοῦτο δὲν σᾶς ὠδήγησεν;

— Ἐπανέρχομαι, σὶρ Οὐίλλιαμ, ἐπα-
νέρχομαι. Ἐὰν ἐλάμβανον νέον και ἀκμαῖον
φυτὸν ἐκ τῶν ἀγρῶν διὰ νὰ τὸ φυτεύσω
εἰς τὸ θερμὸν φυτώριον τῆς ἐντιμότητός
σας, ποῖα θὰ ἦτο ἡ συνέπεια;

— Θὰ εὐδοκίμει, ὑποθέτω.

— Ναί, ἀνχυριβόλως. Ἀλλ' ἐὰν, μετὰ
τινα χρόνον, τὸ μετεφύτευον εἰς τοὺς
ἀγρούς, σὶρ Οὐίλλιαμ;... Οἱ παγετοὶ τῆς
πρωῖας θὰ ἔκαιον τὰ φύλλα του και τὰ
ἄνθη του, και θὰ ἀπέθνησκεν.

Εἰς τὰς τελευταίας λέξεις τῆς μετα-
φορᾶς ταύτης ἡ φωνὴ τοῦ τιμίου ἀγρονό-
μου ἔτρεμε, διότι ἐσκέπτετο τὸν ἀνεψιὸν
του.

— Νομίζω ὅτι σᾶς ἐννοῶ, εἶπεν ὁ ἐρη-
μίτης, ἀλλ' οἱ φόβοι σας εἶναι ἀνυπόστα-
τοι. Ἐὰν τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὅποιον αἰσθά-
νομαι πρὸς τὸν Ἐρρίκον ἔπαυε μετὰ τινος
φιλοφρονήσεως, μετὰ τινος προσκλήσεως εἰς
τὸ Καρρόου, θὰ ἦτο μεταφύτευσις ἐξ ἐ-
κείνων τὰς ὁποίας λέγετε. Ἀλλ' οἱ σκο-
ποὶ μου δὲν σταματῶσιν ἕως ἐδῶ ἡ φιλία
μου τῷ ἦνοιξε στάδιον τὸ ὅποιον θὰ τὴν
εὐκολοῦνη, χάρις εἰς τὰ προτερήματα και
τὴν δραστηριότητά του, νὰ τηρήσῃ τὴν
θέσιν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν.

Ὁ ἀγρονόμος ἔσεισε τὴν κεφαλὴν.

— Ἀμφιβάλετε περὶ ἐμοῦ;

— Δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τῆς καρδίας

σας, σὶρ Οὐίλλιαμ, ἀπεκρίθη ὁ ἐνοικιαστής
του, ἀλλὰ περὶ τῆς κρίσεώς σας! Ἴπάρ-
χει κίνδυνος τὸν ὅποιον, μὲ ὅλην τὴν μά-
θησίν σας δὲν προϊΐδατε.

— Και τίς εἶναι οὗτος; ἠρώτησεν ὁ
βαρῶνος ἐκπλαγεῖς.

Ἐδῶ ἦτο τὸ σημεῖον τῆς ἀμηχανίας
τοῦ ἀξίου ἀγρονόμου ὄμοιως ἠξέυρε νὰ
ἐκφραστῆ χωρὶς νὰ προσβάλλῃ τὸν σὶρ
Οὐίλλιαμ. Ἐνεπιστεῦθη λοιπὸν εἰς τὴν τι-
μιότητα τῆς καρδίας του, και δὲν ἠπα-
τήθη.

— Λησμονεῖτε, εἶπεν, ὅτι ὁ Ἐρρίκος
εἶναι νέος. Ἔμαθε τὴν ἑλληνικὴν και πλη-
θῶν ἄλλων πραγμάτων ὡς ἐὰν ἦτο ἐκ
τῶν ὑμετέρων, θέλω νὰ εἰπῶ ἐκ τῆς τά-
ξεώς σας. Ἵποθέσατε ὅτι ὁ πτωχὸς νέος
συνήντα εἰς τὸ φρούριον ἄτομόν τι τῆς ἡ-
λικίας του, και ὅτι, λησμονῶν τὴν δια-
φορὰν τῆς τάξεως, τὸ ἠγάπα, ποῖα θὰ
ἦτο ἡ συνέπεια; Ψεῦσις ἐλπίδων και δυ-
στυχία ἡ καρδία του θὰ συνετριβετο, ἐ-
πίσης και ἡ ἰδική μου και τῆς γηραιᾶς
συζύγου μου!

— Και τώρα, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ματ-
θαῖος Ἀσθων στενάζων, ἔπραξα τὸ καθή-
κὸν μου ὡς τίμιος ἄνθρωπος; ἐὰν ὁ Ἐρρί-
κος μὲ καταδικάσῃ, τόσον χειρότερα!

Ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ παρετήρησε τὸν γέ-
ροντα μετ' αἰσθήματος σεβασμοῦ και ἐκ-
πλήξεως. Ἦ ἔλλεν τῷ εἶχεν ὁμιλήσει
περὶ τῆς ἐπισκέψεώς της εἰς τὴν ἔπαυλιν,
και τῆς εὐχαριστήσεως τοῦ Ματθαίου και
τῆς συζύγου του. Ἠξέυρεν ἐπίσης πόσον
ἠγάπα τὸν ἀνεψιὸν του, και ἐξετίμα τὸν
ἀγῶνα τὸν ὅποιον κατέβαλε διὰ νὰ ἐκ-
πληρῶσῃ ὅ, τι ἐθεώρει ὡς καθήκον.

— Αἱ γυναῖκες τῆς οἰκίας μου, ἀπε-
κρίθη ὁ βαρῶνος ὅστις ἤθελε νὰ τὸν δο-
κιμάσῃ περισσότερο, ἔχουσιν ὅλοι ὠρι-
μον ἡλικίαν.

— Ἵψιστε Θεέ! ἐσκέφθη ὁ ἀγρονόμος
τυφλώττει ἄρά γε!

— Δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς κίνδυνος ἐκ
τούτου τοῦ μέρους, προσέθηκεν ὁ σὶρ
Οὐίλλιαμ.

— Ἐκ τούτου τοῦ μέρους! ἐπανέλαβεν
ὁ Ματθαῖος Ἀσθων. Νομίζω ὅτι ὄχι, σὶρ
Οὐίλλιαμ! Ὁ Ἐρρίκος δύναται νὰ προσβλέψῃ
ὑψηλότερον ἐτι παρὰ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ
Καρρόου! Ἡ θυγάτηρ τοῦ δικολάβου Ἰμ-
πεῦ, μολονότι ἔχει ἀμαξάν με δύο Ἴππους

και βουκόλον με στολήν ως υπηρέτην, θά εδιδε τὰ πάντα διὰ νὰ τὸν ἀποκτήσῃ! Ὁ κίνδυνος δὲν εἶναι ἐκ τούτου τοῦ μέρους.

— Ποῦ εἶναι λοιπὸν;

— Εἰς τὴν ἀνεψιάν σας, σὶρ Οὐίλλιαμ! Παρατηρήσατέ το καλῶς, δὲν λέγω ὅτι ἀγαπῶνται ἤδη, ἀλλὰ δύνανται νὰ ἀγαπηθῶσι, διότι ἡ νεότης ὀλίγον σκέπτεται τὰς διακρίσεις τὰς ὁποίας αἱ ψαφαὶ τρίχες ἐκτιμῶσι. Καὶ τί θὰ συμβῆῃ ἐκ τούτου; Δυστυχία! Δυστυχία! . . . Ἐπραξα τὸ καθῆκόν μου, προσέθηκεν ὁ ἀγρονόμος ἐγειρόμενος ἴσως συνέτριψα τὴν καρδίαν τοῦ πτωχοῦ μου νέου· ἀλλ' ἦτο καθῆκόν μου· εἶναι καιρὸς, σὶρ Οὐίλλιαμ, νὰ ἐνθυμηθῆτε τὸ ἰδικόν σας!

— Τὸ ἐνθυμηθῆν, κύριε Ἀσθων! ἀνέκραξεν ὁ βαρῶνος σφίγγων τὴν χεῖρά του. Δὲν εἶμαι τόσο τυφλὸς ὅσον νομίζετε· πρὸ πολλοῦ εἶδα τὸν ἔρωτα τοῦ ἀνεψιοῦ σας διὰ τὴν ἀνεψιάν μου.

Ὁ Ματθαῖος ἐξέφερε στεναγμόν.

— Τετέλεσται, ἐσκέφθη ὁ Ἑρρίκος δὲν θὰ με συγχωρήσῃ ποτέ!

— Καὶ τὸν ἔρωτα τῆς Ἑλλεν δι' αὐτόν.

— Εἶναι τρελλός! ἐπιθύρουν ὁ ἀγρονόμος, ἐντελῶς τρελλός.

— Καὶ τὸ οὐσιωδέστερον, ἐγκρίνω τὸν ἔρωτά των. Ἐάν ἠδύνατό τι νὰ αὐξήσῃ τὴν εὐχαρίστησιν τὴν ὁποίαν μοὶ προξενεῖ ἡ ἰδέα τῆς ἐνώσεως των, τοῦτο εἶναι ἡ τιμιότης τὴν ὁποίαν ἐδείξατε σήμερον. Ἡ διαγωγή τοῦ ἀνεψιοῦ σας ὑπῆρξεν ἀξία ἡμῶν· διότι μόλις ἐγνώρισεν τὴν φύσιν τῶν αἰσθημάτων του πρὸς τὴν ἀνεψιάν μου ἐσπευσεν ἀμέσως νὰ τὰ ἀνακοινώσῃ εἰς ἐμέ.

— Τῇ ἀληθείᾳ! ἀνέκραξεν ὁ Ματθαῖος Ἀσθων. Ὁ Θεὸς νὰ τὸν εὐλογῆσῃ διὰ τοῦτο! Τί γέρον ἀνόητος ἤμην νὰ ὑποθέσω ὅτι ὁ Ἑρρίκος μου ἐφέρθη κακῶς· μάλλον θὰ ἀπέθνησκεν . . . Ἀλλ' ἴσως ἀστειεύεσθε μετ' ἐμοῦ; προσέθηκε προσηλῶν τὰ βλέμματά του ἐπὶ τοῦ βαρῶνου. Ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ Μομβράυ, τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα τῆς κομητείας, νὰ δώσῃ τὴν ἀνεψιάν του εἰς τὸν ἐγγονὸν ἐνὸς τῶν ἀγρονόμων του! Ἀδύνατον!

— Διατί λοιπὸν, ἐάν ὁ ἐγγονὸς τοῦ ἀγρονόμου τούτου ἐδείχθη ἀξίος αὐτῆς; Τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἔδωκα τὴν συγκατάθεσίν μου· ἀλλὰ διὰ παλλοῦς λόγους, ἐπιθυμῶ

ἡ ὑποχρέωσις αὐτῆ νὰ μείνῃ μυστικὴ με- χριστότου ὁ ἀνεψιός σας ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὰ ταξείδιά του.

— Ἀπὸ τὰ ταξείδιά του! ἐπανέλαβεν ὁ Ματθαῖος Ἀσθων, τοῦ ὁποίου τὸ λογικὸν ἤρχισε νὰ πλανᾶται.

— Δὲν θὰ ὁμιλήσετε λοιπὸν περὶ τῆς συνομιλίας ταύτης . . .

— Εἰς τὸν Ἑρρίκον;

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν μυστικὰ ἀπὸ τὸν Ἑρρίκον, ἀλλὰ μὴ ὁμιλήσετε εἰς κανένα ἄλλον, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν σύζυγόν σας.

Ὁ ἀγρονόμος Ἀσθων κατεπεῖσθη ἀμέσως ὅτι ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ Μομβράυ δὲν ἦτο τρελλός ὡς τὸν ἐνόμισεν.

Εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸ φρούριον με καρδίαν τεθλιμμένην, ἐξήρχετο δὲ με καρδίαν ἐλαφρωμένην ὡς ὅταν ἐξετέλεσέ τις τὸ καθῆκόν του ὡς τίμιος ἄνθρωπος. Διὰ τοῦτο ὁ γέρον, ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἐπεθύμει διακαῶς νὰ σφίξῃ τὴν χεῖρα τοῦ ἀνεψιοῦ του, νὰ τῷ ζητήσῃ συγγνώμην διὰ τὴν ὑβρίν τὴν ὁποίαν τῷ ἔκαμε κατὰ διάνοιαν, καὶ νὰ τὸν ἴδῃ ἐν συνοδίᾳ τῆς Ἑλλεν.

— Δὲν θὰ ἦναι ὑπερήφανος! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν· θὰ ἔρχεται νὰ μᾶς βλέπῃ συχνάκις, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἔρχεται καὶ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ μᾶς ἀγαπᾷ διότι ἔχει τὴν καρδίαν εἰς τὴν θέσιν τῆς . . . ἴσως ἦσῃ ἀρκετὰ διὰ νὰ χορευῶ τὰ τέκνα του εἰς τὰ γόνατά μου, διὰ . . . Ἀ! εἶμαι τόσο εὐτυχὴς, προσέθηκε σφογγίζων ἐν δάκρυν, ὥστε φοβοῦμαι μήπως δὲν εἶναι ἀληθές! ἐπεθύμουν νὰ μοὶ συνέβαινεν ἔξαφνα δυστύχημά τι, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀνανήψω.

Ὁ τίμιος ἀγρονόμος, ἐκφέρων τὴν ἀσυλόγιστον ταύτην εὐχὴν, οὐδόλως ἐφαντάζετο ὅτι ἐμελλε τόσο ταχέως νὰ πραγματοποιηθῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ὁ Βίλλ Σίδελερ, ὁ κονικλοτρόφος, ἐκάθητο εἰς τὴν καλύβην του, καθαρῶν ἐπιμελῶς τὸ τυφέκιόν του. Ἦτο ἀνὴρ ἰσχυρὸς καὶ νευρώδης, πεντηκονταετῆς περίπου, χαρακτηρὸς ἀποφασιστικωτάτου καὶ διαθέσεως σκοτεινῆς ἥτις ὑποκρύπτει

συχνάκις τὰ σχέδιά της ἐπὶ ἔτη ὀλόκληρα πρὶν τὰ ἐκτελέσῃ. Οὐδέποτε συνεχώρησε τὸν βαρῶνον διὰ τὴν παῦσιν του ὡς κυνηγοφύλακος, μολονότι ἡ θέσις του ὡς κονικλοτρόφου ἐπέβαλλεν ὀριά τινα εἰς τὸ μίσός του.

Ἦσθάνετο ὅτι τὰ συμβαίνοντα ἐχώρουν πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκδικητικῶν του σχεδίων. Καὶ δὲν εἶχε μὲν εἰσέτι ἰδέαν τινὰ ὠρισμένην περὶ τοῦ τρόπου δι' οὗ θὰ ἐξετελεῖτο ἡ ἐκδίκησις αὐτῆ, ἀλλὰ τὴν ἐβλεπε μακρόθεν πλησιάζουσαν ὡς ἄστρον ἀπαισίου οἰωνοῦ. Ἐνῶ ἐκαθάριζε τὸ τυφέκιόν του, ὑπῆρχεν εἰς τοὺς τρόπους τοῦ ἤθους ζωρότητος καὶ εὐχαριστήσεως ὅπερ ἦτο ἀντανάκλασις τῶν κατὰ χθονίων καὶ κακῶν στοχασμῶν του.

Κτύπημά τι εἰς τὴν θύραν τῆς καλύβης τὸν ἔκαμε νὰ ἀνατριχιάσῃ· ὕψωσε τὴν κεφαλὴν μετ' ἐκπλήξεως, διότι ὀλίγας ἐδέχετο ἐπισκέψεις.

Τὸ κτύπημα ἐπανελήφθη.

— Εἰσέλθετε! ἀνέκραξε μετ' ἀνυπομονησίας.

Ὁ μοχλὸς ἠγέρθη, καὶ ὁ Κ. Ζόνστων, ὁ ἐπιστάτης τῆς οἰκίας, ἐφάνη· ὁ Βίλλ Σίδελερ ἤξευρεν ὅτι ὁ γέρον δὲν ἦτο φίλος του, διότι ὁ ἄγριος χαρακτήρ του ὀλιγίστους τῷ ἐφύλαξε φίλους. Τὸν ὑπεδέχθη λοιπὸν διὰ συσπάσεως τῶν ὀφρῶν ἀπειλιτικῆς. Μολονότι δὲ ὁ ἐπισκέπτωρ του οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο ἐκ τῆς βιαιότητος τοῦ κονικλοτρόφου, ἐν τούτοις ἔλαβε τὴν προφύλαξιν, ἐπειδὴ ἡ ἀποστολή του ἦτο δυσάρεστος, νὰ συνοδευθῇ ὑπὸ δύο ὑποδεστέρων φυλάκων. Ὁ Κ. Ζόνστων ἦτο ἀνὴρ φρόνιμος.

— Ἐρχομαι, Βίλλ, κατὰ διαταγὴν τοῦ σὶρ Οὐίλλιαμ Μομβράυ, εἶπε καθήμενος ἐπὶ χονδροειδοῦς δρυῖνου ἐδάμιου, ὅπερ ἦτο τὸ κύριον ἐπιπλὸν τῆς καλύβης ἐκείνης.

— Καὶ τί μὲ θέλει ὁ τρελλὸς αὐτός; ἠρώτησεν ὁ ληστὴς με στρυφνότητα. Μήπως φαντάζεται ὅτι ἡ δραπετίς γυνὴ του ἐκρύφθη ἐδῶ, ἢ ὁ χαθεὶς κληρονόμος του; . . . Ὁ Ζητήσῃ ἐπὶ πολὺ, βεβαίωτα, προσέθηκε μετὰ μειδιάματος κακεντρεχοῦς, πρὶν τοὺς εὐρῆ.

— Κλίνω νὰ πιστεύσω, Βίλλ, εἶπεν ὁ ἐπιστάτης ἀταράχως, ὅτι ἡ συνείδησίς σας δύναται νὰ σᾶς εἰπῇ δικτὶ ἐστάλην.

Ὁ κονικλοτρόφος ἤρχισε νὰ συρίζῃ.

— Ἐστάλην, ἐπανέλαβεν ὁ ἐπιστάτης διττῶς ὀργισθεὶς ἐκ τῶν τρόπων του καὶ ἐκ τῆς βαναύσου ἀναπολήσεως τῶν δυστυχημάτων τοῦ βαρῶνου, διὰ νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι δὲν εἰσθε πλέον κονικλοτρόφος.

Τὸ πρῶτον κίνημα τοῦ Σίδελερ ἦτο νὰ ὀρμήσῃ ἐκ τῆς τραπέζης ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκάθητο, καὶ νὰ ὑψώσῃ ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του τὴν ἀκτηρίδα τοῦ ὄπλου τὸ ὁποῖον ἐκράτει. Ὁ Κ. Ζόνστων ὠπισθοχώρησε, μακαρίζων ἑαυτὸν ἐσωτερικῶς διὰ τὴν προφύλαξιν τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει. Ἀλλ' ὁ κίνδυνος ἐάν ὑπῆρχε τοιοῦτος, μίαν μόνον στιγμὴν διήρκεσε· διότι ὁ Βίλλ, μετὰ βιαίου ἀγῶνος, κατέστειλε τὴν μάστιγαν του καὶ ἀπεκρίθη μόνον διὰ γέλωτος πικροῦ.

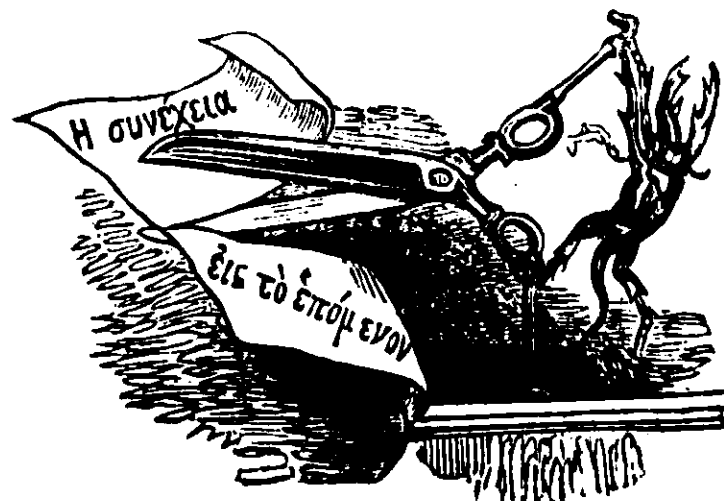
— Δὲν εἶμαι πλέον κονικλοτρόφος! ἐπανέλαβε· καλὰ! ὑποθέτω ὅτι θὰ εὐρεθῇ εἰς ἄλλο μέρος ἄρτος διὰ βραχίονα σπιθαρὸν καὶ καρδίαν ἐτόιμην νὰ ἐργασθῇ. Ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ εἶναι κύριος τῆς οἰκίας· ἡ γῆ ἀνήκει εἰς αὐτόν, τὰ δένδρα καὶ οἱ λυγιδεῖς ἐπίσης . . . ὡς καὶ οἱ δούλοι οἱ ὁποῖοι καλλιεργοῦσι τὸ ἔδαφος, προσέθηκε με βλέμμα περιφρονητικόν· δὲν πρέπει νὰ ἀντεῖπῃ τις εἰς τὴν θέλησίν του, καὶ ἐάν μάλιστα με κατήντα νὰ ἀπεθάνω τῆς πείνης.

— Δὲν πταίει αὐτός.

— Ὅχι, ἀναμφιβόλως.

— Οὔτε ἐγώ.

— Ὑμεῖς! ἀνέκραξεν ὁ ληστὴς ὦ! ὄχι, ὑπῆρξατε πάντοτε φίλος μου· οὐδέποτε ἐλπισμονήσατε νὰ εἰπῆτε καλὴν τινα λέξιν ὑπὲρ ἐμοῦ ὅταν ἄλλοι παρεπονούντο κατ' ἐμοῦ. Ἠξεύρω ἀκριβῶς τί σᾶς ὀφείλω. Εἶμαι τίμιος ἄνθρωπος, κύριε Ζόνστων, καὶ ἡμέραν τινὰ θὰ πληρώσω τὸ χρέος μου.

Ὁ ἐν τῇ μάχῃ θάνατος εἶν' ὕπνος τῶν ἀν-
[δρείων.
Σοφοκλῆς.

Χάρις ζητοῦσα νὰ δείξῃ βαρύτιμον τὸ
διδόμενον εἶναι πολλάκις χειρότερα τῆς
ἀρνήσεως.
Στάελ.

Ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκει ἡδονὴν καὶ εἰς
τῶν καλλιτέρων φίλων του τὰς δυστυχίας.
Λαροχεφουκῶλιτος.

Ὁ ἔρως εἶναι αἰνίγμα, καὶ λύσις του τὸ
[μῖσος.
Σύης.

Τὴν εὐτυχίαν τοῦ θνητοῦ.
Δὲν δίδει τὸ χουσίον
Πλὴν εὐτυχῆ χωρὶς αὐτοῦ
Δὲν ἔχομεν τὸν βίον.
Κ. Κορτόπουλος.

Τοὺς καταλείψαντας γλυκερὸν φάος οὐκέτι
[θρηνώ,
Τοὺς δ' ἐπὶ προσδοκίᾳ ζῶντας δεῖ θανάτου.
Παλλὰδας.

Ἡ κηρήθρα εἶναι οἱ στίχοι, ἀλλὰ τὸ
μέλι εἶναι ἡ ποίησις.
Β. Οὐγκώ.

Τὰ σκώμματα εἶναι δάνειον τοῦ ὄποιου
ἀναγκαζόμεθα πολλάκις ν' ἀποτίσωμεν
τὸ κεφάλαιον μετὰ τῶν τόκων.
Λαροχεφουκῶλιτος.

Αἱ ἀλύσεις καὶ αἱ μάστιγες τῆς νέας
τοῦ κόσμου δουλείας εἶναι ἡ πείνα.
Λαμμεγαί.

Τί μοι εἰ τοῖς ἄλλοι νέκταρ καὶ μέλι
ὁ βίος; Ἄρτος ἐμοὶ ἀψίνθῳ μιγνόμενος.
Ἰώβ.

Ἐν τῷ δε γὰρ κάμνουσιν αἱ πολλαὶ πόλεις
Ὅταν τις ἐσθλὸς καὶ πρόθυμος ὦν ἀνὴρ
Μηδὲν φέρηται τῶν κακιόνων πλέον.
Εὐριπίδης.

Ἵπάρχουσιν ἀγαλλιάσεις βυθίζουσαι
τὴν ψυχὴν εἰς εἶδος μελαγχολίας ἀνεκ-
λαλήτου.
Σύης.

Εἰς τινα φιλολογικὰ ἔργα τὰ κάλλι-
σα μέρη εἶναι τὰ ξένα λόγια (μοιτο). Οὕ-
τως εἰς τινὰς κυρίας εἶναι τὰ ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς των ἀνθη, καὶ εἰς τὰς σημερινὰς
Ἀθήνας τὰ εἰρήπια τῆς ἀρχαιότητος.
Ὠρίων.

Λύσις τοῦ προηγουμένου Λογογράφου.

Μηδενὶ πονηρῷ συγκατοικίσης.

Λύσις τοῦ Γρίφου.

Ἡ Ἀκρόπολις μετὰ πολλὰς μεταβολὰς
ἀς ὑπέστη μένει σώα.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Εἰς τὴν θάλασσαν μ' εὐρίσκεις, εἰς τὴν παραθαλασσίαν
Ἄν ὀλίγον ἐξιχνεύσης μ' ἀπαντᾷς μὴ εὐκολίαν.
Ὅμως ὄστρεον δὲν εἶμαι, οὔτε κωδὶς καὶ ὄυνος
Οὔτε λάβραξ καὶ ὀκτάπους καὶ σηπία καὶ καρκίνος.
Ὅμως οὔτε ἄλας εἶμαι, ἀλλ' ἐντὸς αὐτοῦ μ' εὐρίσκει
Τὸ ἐπταετὴς παιδίον, ἢ φιλόμουσος παιδίσκη.
Καὶ εἰς πᾶν ἀλατισμένον μ' ἀπαντᾷς ἂν μόνον θέλῃς.
Εἰς λακίρδαν καὶ σαρδέλλας καὶ εἰς ἄλμυρούς ἐγγέ-
λεις.

Οἱ λαοὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἑλλάδα κ' Ἰταλίαν
Εἶν ἀδύνατον μακρὰν μου νὰ ὑπάρξουν ὥραν μίαν.
Ἀλλ' οἱ Ἕλληνας ἐκείνων περιπλέον μ' ἀγαπῶσιν
Διὰ τοῦτο τῆς ἐκείνων διπλασίαν ἔχουν δόσιν

Α. Ι. Κ.

Εἰς τὸ ἐξώφυλλον ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη θελεῖ ἀναγγελλεῖ πάντα τὰ ἐν Ἑλλάδι
καὶ ἀλλαγῷ ἐκδιδόμενα βιβλία ὧν ἀντίτυπον σταλῆ ἡμῖν.

ΑΘΑΝΑΣΗΣ ΔΙΑΚΟΣ. ΑΣΤΡΑΠΟΓΙΑΝΝΟΣ, ὑπὸ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου. Ἐκ-
δίδονται ὑπὸ Παύλου Λάμπρου. Ἀθήναι, τύποις Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφείως (παρὰ
τῆ πύλῃ τῆς ἀγορᾶς ἀριθ. 4). Τιμῶνται δρ. 4 καὶ εὐρίσκονται παρ' ἅπασιν τοῖς
βιβλιοπώλαις καὶ παρὰ τῷ ἐκδότη.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ. Δράμα εἰς πράξεις πέντε, ὑπὸ Τιμολέοντος
Δ. Ἀμπελά. Ἐν Σύρῳ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς «Πατρίδος». Τιμᾶται δρχ. 2, 50.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ. Κατὰ τοὺς προτέρους βιογράφους, τὰ ἐπίσημα ἔγ-
γραφα καὶ ἄλλας ἀξιοπίστους εἰδήσεις, ὑπὸ Κ. Παπαρρήγοπούλου. Ἐν Ἀθήναις,
ἐκ τοῦ τυπογραφείου Νικήτα Πάστιαρη. Τιμᾶται δρχ. 2, 50.

ΕΙΚΟΝΕΣ (ΚΑΙ ΚΥΜΑΤΑ).

Ποιήσεις.

Βαρυθυμία μέχρις απελπισίας και βλασφημίας είναι ο χαρακτήρ αὐτῶν καθόλου...
Μὲ ζοφερά χρώματα ἀπεικονίζουσι τὸν ἀνθρώπινον βίον, εἰς γλῶσσαν ἀνώμαλον γε-
γραμμένοι... Αἱ ἰδέαι εἰσὶν ἐνίοτε μὲν βαθεῖαι καὶ συγκινητικαὶ ἐκφράσεις, ἄλλοτε ψυ-
χραὶ καὶ δυσσεβεῖς... Νεῦρα εὐτονα, γραφίς ἀσφαλῆς, λάθη ποικίλα, ῥόδα ποιητικὴν
ἀποπνέοντα εὐωδία... Ἀτερπεῖς εἰς τὴν ὄψιν, ἀλλὰ συγκινοῦσαι τὸν ἀναγνώστην μέ-
χρι δακρύων ἐνίοτε.

Κριταί.

ΗΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, Σ. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ, Δ. ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ, Α. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ.

Εὐρίσκονται παρὰ τοῖς ΚΚ. Νάκη, Τεφαρική καὶ Σοφῆ, βιβλιοπώλαις.